UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Aurea Rosa id est preclarissiam[!] expositio sup[er] euangelia totius anni: de Tempore [et] de Sanctis. tam s[ecundu]m ordine[m] Predicato[rum] q[uam] s[ecundu]m Curia[m]

Mazzolini, Silvestro

[Augsburg], 31. Okt. 1510

VD16 M 1750

Passio d[omi]ni n[ost]ri iesu chr[ist]i [secundu]m Matth. capi. xxvi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-70429

Visual Library

dus:ſicut a veniali dicit̃ immũdos habe/
re pedes (Sciebat em̃ q̃ſnã eſſet q̃ trade/
ret eũ:propterea dixit: nõ eſtis mũdi oẽs)
In hac pte eſt morale documentũ vt
freqnter pedes abluam⁹ ꝑ ↄfeſſionẽ etiãſi
ſine mortali viuam⁹:q2 nõ põt cũ pedum
mundicia terra calcari.i. p̃ſens vita duci.
Origeñ. Impoſſibile puto nõ ↄtaminari
extrema aie ꝛ infima ei⁹: q̃cq̃ q̊ ad hoies
ꝑfectus q̃s eſſe puteẗ. Plurimi aũt etiam
poſt baptiſmũ replenẗ puluere ſcelerꝝ vſq̃
ad verticẽ. Qui ꝟo legitime diſcipli chri/
ſti ſunt erga ſolos pedes indigẽt lotione.
Hec ille.

Quantũ ad tertiũ tangiẗ admonitio
quã chr̃s de facto ſuo fecit:cũ dr (Poſtq̃
ergo lauit pedes eorꝝ accepit veſtimenta
ſua)vt decẽtius doceret. Alius em̃ habit⁹
decet miniſtrantẽ qui debet eſſe expedit⁹:
et ali⁹ docentẽ q̃ debet eſſe grauis (Et cũ
recubuiſſꝫ iterꝝ dixit eis)volens petro ex/
ponere qd̃ neſciebat: ſcḿ Aug. (Scitꝭ q̃d
fecerim vobis?)Orig. Qd̃ vel interroga
tiue ꝓferaẗ vt oſtẽdat facti magnitudinẽ:
vł imꝑatiue vt eorꝝ erigat intellectũ. Hec
ille.(Vos vocatis me) hoc noie quod eſt:
(magr̃ et domine:et bene)id eſt vere (dicitꝭ
Sum etem̃)quia ip̃e illuminat omnẽ ho/
minẽ Joã.j. ꝛ ↄſeqnter eſt ꝑncipalis ma/
giſter: et oia nõ ſolũ ſunt ſua: ſed ſunt ab
illo facta. Nec tamẽ in hoc chr̃s eſt arro/
gans ſcḿ Aug⁹. quia qui ſup oia eſt nõ p̄t
ſupbire. Et vt idẽ dicit:null⁹ deũ noſſet ſi
nõ ſe indicet ip̃e q̃ nouit. Jdõ nõ ꝓpter ſe ſꝫ
ꝓpter eos ſeip̃m laudat. Et intẽdit q̄ ſeipꝫ
cõmendare eſt cõmendabile: qñ nõ adeſt
ꝑiculum ſupbiendi:ꝛ hocip̃m vtile ẽ alijs
ſicut ꝛ ap̃lus ſe comendauit.ij.Corꝝ.xj.et
idem dicit ſctũs Tho. (Si ergo ego laui
pedes veſtros dñs ꝛ magr̃: ꝛ vos)a forti/
ori: vt dicit Chryſ.(debetis) debito neceſ
ſitatis in neceſſitate: al's aũt debito hone
ſtatꝭ tm̃modo(alter alteri⁹ lauare pedes/)
id eſt pietatis officia inuicẽ exhibere. Nõ
ti etiã:vt ait Aug⁹. hũc habẽt morẽ vt et
ipos pedes fratꝝ in hoſpitiũ manib⁹ lauẽt
opꝭ ipo viſibili. Spũaliter tñ pedes inui/
cem lauam⁹ qñ inuicẽ crimina ↄfitemur:
ꝛ q̄ inuicẽ oramus: vt idẽ dicit.

Eſt aũt in hac pte documentũ littera/
le humilitatis ꝛ pietatis ad ꝓximos: de q̃
dñs ait(Exemplũ em̃ dedi vobis) non vt
illud ſolum memorie cõmenderis: ut p̃/
dicetis.(ſed vt quẽadmodũ ego feci:ita et
vos faciatis.

Paſſio dñi nr̃i ieſu chr̃i ſcḿ
Matth.capi.xxvi.

f
Citis quia poſt biduũ
paſcha fiet:et filius ho
minis tradeẗ vt crucifi
gaẗ.Tunc cõgregati ſũt
principes ſacerdotũ ꝛ ſeniores po
puli in atrium principis ſacerdo/
tum:qui dicebatur caiphas: et cõ
ſilium fecerunt vt ieſum dolo tene
rent et occiderent. Dicebant autẽ
Nõ ĩ die feſto: ne forte tumultus
fieret in populo. Cum autem eſſet
ieſus in bethania in domo ſimo/
nis leproſi: acceſſit ad eum mulier
habens alabaſtrum vnguenti pre
cioſi: et effudit ſuper caput ipſius
recumbentis. Videntes autem di
ſcipuli indignati ſunt dicẽtes: Vt
quid perditio hec? Potuit em̃ iſtõ
venundari multo et dari pauperi/
bus. Sciens autem ieſus ait illis
Quid moleſti eſtis huic mulieri?
Opus em̃ bonũ opata eſt ĩ in me.
nã ſp pauꝑes habetꝭ vobiſcũ: me
aũt nõ ſp habebitꝭ. Mittẽs em̃ hec
vnguentũ hoc ĩ corpus meũ: ad ſe
peliẽdũ me fecit. Amẽ dico vobis
vbicũq̃ p̄dicatũ fuerit hoc euãge/
liũ in toto mũdo diceẗ: ꝛ q̄ hec fe
cit in memoriã eius Tũc abijt vn⁹
de duodecim qui diciẗ iudas ſcari
oth ad principes ſacerdotũ: et ait
illis: Quid vultꝭ mihi dare: et ego

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

vobis cum tradam. At illi conſti-
tuerunt ei triginta argenteos. Et
exinde q̄rebat oportunitatē vt euz
traderet. Pria aūt die azymoꝝ ac-
ceſſerūt diſcipuli ad ieſū dicētes:
Ubi vis paremus tibi comedere
paſcha: At ieſus dixit. Ite in ciui-
tatē ad quendam: et dicite ei. Ma
giſter dicit. Tēpꝰ meū ꝓpe eſt: apō
te facio paſca cū diſcipulis meis.
Et fecerūt diſcipuli ſicū ꝯſtituit il-
lis ieſus: ꝛ parauerunt paſca. Ue-
ſpere aūt facto diſcūbebat cū duo
decim diſcipulis ſuis. et edētibꝫ ill'
dixit. Amē dico vob̄ qꝛ vnꝰ veſtꝝ
me traditurꝰ eſt. Et ꝯtriſtati valde
ceperūt ſingl'i dicere: Nūquid ego
ſū dn̄e: At ipe rn̄dens ait: Qui in-
tingit mecū manū i parapſide: hic
me tradet: Filiꝰ quidē hoīs vadit
ſicut ſcriptū ē de illo. Ue autē hōi
illi p quē filiꝰ hoīs tradet. Bonū
erat ei ſi natꝰ nō fuiſſet hō ille. Rn̄-
dens āt iudas q̄ tradidit euz dixit:
Nunq̄d ego ſū rabbi: Ait illi: Tu
dixiſti. Cenātibꝫ aūt eis accepit ie
ſus panē et bn̄dixit ac fregit: dedit
qꝫ diſcipulis ſuis ꝛ ait. Accipite et
comedite. hoc ē corpꝰ meū. Et ac-
cipiens calicē grās egit: et dedit il
lis dicens: Bibite ex hoc oēs. Hic
eſt eniz ſanguis meꝰ noui teſtamē-
ti qui pro multis effūdet in remiſ
ſionem peccatoꝝ. Dico aūt vobis
Non bibam amodo de hoc geni-
mine vitis vſqꝫ in diem illum cuz
illud bibam vobiſcum nouū in re
gno patrꝫ mei. Et hymno dicto ex-
ierūt in mōtē oliueti. Tūc dicit ill'
ieſus. Omnes vos ſcandalum pa-
tiemini in me in iſta nocte. Scri-
ptum eſt enim. Percutiam paſtorē
ꝛ diſpergentur oues gregis. poſt-
q̄ꝫ autē reſurrexero precedam vos
in galileam. Reſpondens autē pe-
trus ait illi. Etſi omnes ſcandali-
zati fuerint i te: ego nunq̄ꝫ ſcanda-
lizabor. Ait illi ieſus: Amen dico
tibi: quia in hac nocte anteq̄ꝫ gallꝰ
cātet ter me negabis. At illi petrꝰ:
Etiamſi oportuerit me mori tecuz:
non te negabo. Similiter ꝛ om̄es
diſcipuli dixerunt. Tunc venit ie-
ſus cum illis in villam que dicitur
gethſemani: et dixit diſcipulis ſu-
is. Sedete hic donec vadam illuc
et orem. Et aſſumpto petro et du-
obus filijs zebedei cepit contriſta-
ri et meſtus eē. Tunc ait illis. Tri
ſtis eſt anima mea vſqꝫ ad mortem
Suſtinete hic et vigilate mecum.
Et progreſſus puſillum procidit
in faciem ſuā orans et dicens Mi
pater ſi poſſibile eſt tranſeat a me
calix iſte. Ueruntamen non ſicut
ego volo ſꝫ ſicut tu. Et venit ad di
ſcipulos ſuos et iuenit eos dormi
entes. Et dicit petro: Simon nō
potuiſtis vna hora vigilare mecū:
vigilate et orate vt non intretis in
tentationem. Spūs quidē prom-
ptus eſt: caro autem infirma. Ite-
rū ſcd̄o abijt: et orauit dicens. Pa
ter mi ſi non poteſt hic calix tranſ-
ire niſi bibam illum fiat voluntas
tua. Et venit iteꝝ ꝛ iuenit eos dor
mientes. Erant enim oculi eorum
grauati. Et relictis illis: iteꝝ abijt
ꝛ orauit tertio eundem ſermonē di
cēs. Tūc venit ad diſcipl'os ſuos

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Et dicit illis. Dormite iam et re-
quieſcite: Ecce appropiquabit ho-
ra: et filius homis tradet̃ i manus
peccatorū. Surgite eamus. ecce
appropiquabit qui me tradet. Ad
huc illo loquēte: ecce iudas vnus
de duodecim venit. et cum eo tur-
ba multa cū gladijs ꝛ fuſtibus miſ-
ſia principibus ſacerdotū ꝛ ſenio-
ribꝫ populi. Qui aūt tradidit eum
dedit eis ſignū dicens. Quēcunqꝫ
oſculatus fuero ipſe eſt: tenete eū.
Et confeſtim accedēs ad ieſum di-
xit: Aue rabbi. et oſculatus eſt eū.
Dixitqꝫ illi ieſus. Amice ad q̇d ve
niſti: Tūc acceſſerūt et manus in-
iecerūt in ieſū: et tenuerūt eū. Et ec
ce vnus ex his qui erāt cū ieſu: ex-
tendens manū exemit gladiū ſuū.
et ꝑcutiens ſeruū principis ſacer-
dotū: amputauit auriculam eius.
Tunc ait illi ieſus. Conuerte gla-
dium tuū in locuꝫ ſuuꝫ. Omēs em̄
q̇ acceperint gladiū gladio ꝑibūt.
An putas q: non poſſū rogare pa
treꝫ meū: et exhibebit mihi modo
plus q̄ꝫ duodecim legiones ange-
loꝝ: quō ergo implebūt̃ ſcripture:
Quia ſic oportet fieri. In illa ho-
ra dixit ieſus turbis: Tanq̄ꝫ ad la-
tronē exiſtis cū gladijs ꝛ fuſtibꝫ cō
prehendere me: q̄tidie apud vos ſe
debam in tēplo docēs ꝛ non me te-
nuiſtꝭ. Hoc āt totū factū ē vt adim
plerent̃ ſcripture ꝓphetaꝝ. Tūc di-
ſcipuli oēs relicto eo fugerūt. At
illi tenētes ieſū duxerūt ad caipha
ꝑncipē ſacerdotū: vbi ſcribe ꝛ ſeni-
ores ꝯuenerant. Petrꝰ aūt ſeq̄bat̃
eū alonge vſqꝫ in atriū ꝑncipis ſa-
cerdotū. et ingreſſus intro ſedebat
cum miſtrꝭ vt videret finē. Prici-
pes āt ſacerdotū ꝛ omne ꝯſiliū q̄re
bāt falſū teſtimoniū ꝯ ieſū vt eum
morti traderēt. et nō īuenerūt cum
multi falſi teſtes acceſſiſſent. No-
uiſſime āt venerūt duo falſi teſtes
ꝛ dixerūt. Hic dixit. Poſſū deſtru-
ere tēplū dei: ꝛ poſt triduuꝫ reedifi
care illō. Et ſurgēs ꝑnceps ſacer-
dotuꝫ ait illi. Nihil rn̄des ad ea q̄
iſti aduerſū te teſtificant̃: Ieſus āt
tacebat. Et ꝑnceps ſacerdotū ait
illi. Adiuro te ꝑ deū viuū vt dicas
nob̄ ſi tu es chr̄s filiꝰ dei. Dicit illi
ieſus. Tu dixiſti. Verūtn̄ dico vo
bis: amodo videbitis filiū hoīs ſe
dentē a dextrꝭ ꝟtutꝭ dei ꝛ venientē
i nubibꝫ celi. Tūc ꝑnceps ſacerdo-
tū ſcidit veſtimēta ſua dicēs. Blaſ
phemauit: quid adhuc egemꝰ teſti
bus: ecce nūc audiſtꝭ blaſphemiā:
q̇d vob̄ videt̃: At illi rn̄dentes di-
xerūt Reus ē mortꝭ. Tūc expuerūt
in faciē eiꝰ ꝛ colaphis eū ceciderūt
Alij āt palmas i faciē eiꝰ dederūt.
dicētes. Propheti za nob̄ chr̄e: q̇s
ē q̇ te ꝑcuſſit: Petrꝰ ꝟo ſedebat fo
ris i atrio. Et acceſſit ad eum vn̄a
ancilla dicēs. Et tu cū ieſu galileo
eras. At ille negauit corā oībꝫ di.
Neſcio q̇d dicꝭ. Exeūte aūt illo ia
nuā vidit eū alia ancilla: et ait his
q̇ erāt ibi. Et hic erat cū ieſu naza-
reno. Et iteꝝ negauit cū iuramēto:
q: nō noui hoīem. Et pꝰ puſillum
acceſſerūt q̇ ſtabāt: ꝛ dixerūt petro
Vere ꝛ tu ex illꝰ es. nam ꝛ loq̄la tua
manifeſtū te facit. Tūc cepit dete-
ſtari ꝛ iurare q: nō nouiſſꝫ hoīem

Et ꝯtinuo gallꝰ cantauit. Et recoꝛ
datus ē petrꝰ ꝟbi ieſu qđ dixerat:
prius ꝙ̄ gallꝰ cātet: ter me negab.
et egreſſꝰ foꝛas fleuit amare. Ma
ne āt facto ꝯſiliū īierunt oēs ꝑnci-
pes ſacerdotū et ſenioꝛes ꝑpli ad-
uerſus ieſū vt eū moꝛti traderēt: et
vinctū adduxerūt eū. ⁊ tradiderūt
pontio pilato ꝑſidi. Tūc vidēs iu
das ꝗ eū tradidit ꝙ damnatꝰ eēt.
pnīa ductꝰ retulit triginta argēte-
os ꝑncipibꝫ ſacerdotū ⁊ ſenioꝛibꝫ
dicēs Peccaui tradēs ſanguinē iu
ſtū. At illi dixerūt. Quid ad nos:
tu videris. Et ꝓiectis argenteis ī
tēplo receſſit. ⁊ abiēs laqueo ſe ſuſ
pēdit. Pꝛīcipes āt ſacerdotū acce-
ptis argenteis dixerūt. Non licet
mittere eos in coꝛbonā: qꝛ ꝑciū ſā
guinis ē. Cōſilio āt īito: emerūt ex
illꝰ agrū figuli ī ſepulturā ꝑegrino-
rū. Propt̄ h̄ vocatꝰ ē ager ille ach-
eldemac. hͦ ē ager ſanguis vſq̄ in
hodiernū diē. Tūc impletū eſt qđ
dictū ē ꝑ hieremiā ꝓphetā dicentē.
Et acceperūt trigīta argēteos pre-
ciū a ꝓpeciati quē appciauerūt a fi
lijs iſrł. ⁊ dederūt eos in agrū figu
li ſicꝰ ꝯſtituit mihi dñs. Jeſus aūt
ſtetit aū ꝑſidem: ⁊ īterrogauit eū ꝑ-
ſes dicēs. Tu es rex iudeoꝝ: Dicit
ei ieſus. Tu dicis. Et cum accuſa-
ret a principibꝫ ſacerdotū ⁊ ſenioꝛi
bꝫ: nihil rñdit. Tunc dicit illi pilatꝰ
Nō audis q̄nta aduerſuꝫ te dicūt
teſtionia. Et nō reſpondit ei ad vl
luꝫ verbū: ita vt miraret̄ preſes ve
hement̄. Per diem aūt ſolennē cō
ſueuerat preſes dimittere populo
vnum vinctum quem voluiſſent.

Habebat autē tūc vnū vinctū inſi-
gnem ꝗ dicebat̄ barabbas. Cōgre
gatis ḡ illꝰ pilatꝰ dixit. Quē vultis
dimittā vobis: barabbā an ieſuꝫ ꝗ
dicit̄ chꝛiſtꝰ. Sciebat eñ ꝙ ꝑ in-
uidiā tradidiſſent eū. Sedēte āt il
lo ꝓ tribunali: miſit ad euꝫ vxoꝛ eiꝰ
dicēs. Nihil tibi ⁊ iuſto illi. Mul
ta enim paſſa ſū hodie ꝑ viſū ꝓpter
eum. Principes aūt ſacerdotū ⁊ ſe
nioꝛes ꝑſuaſerūt populꝰ vt peterēt
barabbā: ieſū ꝟo ꝑderēt. Rñs āt ꝑ
ſes ait illꝰ. Quē vultꝫ vob̄ de duo-
bus dimitti. At illi dixerūt Barab-
bam: Dicit illꝰ pilatꝰ. Quid igit̄ faci
am de ieſu ꝗ dr̄ chr̄s: Dicunt oēs:
Crucifigat̄. Ait illꝰ ꝑſes. Quid eñ
mali fecit: At illi magꝫ clamabāt
dicētes: Crucifigat̄. Vidēs aūt pi
latus ꝗa nihil ꝓficeret ſꝫ magꝫ tu-
multus fieret: accepta aqua lauit
manus coꝛā populo: dicēs: Inno
cens ego ſū a ſanguīe iuſti huius:
vos videritis. Et rñdens vniuer-
ſus ꝑpl's dixit. Sanguis eius ſuꝑ
nos et ſuꝑ filios nr̄os. Tunc dimi
ſit illis barabbā: ieſū autē flagella
tū tradidit eis vt crucifigeret̄. Tūc
milites ꝑſidis ſuſcipiētes ieſū in ꝑ
toꝛio: ꝯgregauerūt ad eū vniuerſā
cohoꝛtē. Et exuētes eū: chlamydē
coccineā circūdederūt ei. Et plectē-
tes coronā de ſpinis poſuerūt ſuꝑ
caput eius: et arūdinē ī dextra eiꝰ.
Et genu flexo aū eū: illudebāt ei di
cētes: Aue rex iudeoꝝ. Et expuen
tes in eū acceperūt arūdinē: ⁊ ꝑcu-
tiebāt ī caput eiꝰ. Et poſtꝙ̄ illuſe-
rūt ei exuerūt eū chlamyde: et indu
erūt eū veſtimētis eius: ⁊ deduxe-

rũt eũ vt crucifigerent. Exeuntes
autem inuenerũt hominẽ cyreneũ
nomine ſimonem: hũc angariaue-
rũt vt tolleret crucẽ eius. Et vene
rũt in locũ qui dicit golgatha: qđ
eſt caluarie locus. Et dederũt ei bi
bere vinũ cũ felle mixtũ. Et cũ gu-
ſtaſſ3 noluit bibere. Poſtq̃ȝ ãt cru-
cifixerũt eum: diuiſerũt veſtimen-
ta eius ſortem mittentes. Et ſedẽ-
tes ſeruabant eũ. Et impoſuerũt
ſuper caput eius cauſam ipius ſcri
ptam. Hic eſt ieſus rex iudeorum.
Tũc crucifixi ſunt cum eo duo la-
trones: vnus a dextris: ꝛ vnus a ſi
niſtris. Pretereũtes autẽ blaſphe
mabant eum: mouẽtes capita ſua
et dicentes. Vah qui deſtruit tem
plum dei: ꝛ in triduo illud reedifi-
cat. Salua temetipſum. Si filiꝰ
dei es: deſcẽde de cruce. Similit
et principes ſacerdotum illudẽtes
cum ſcribis et ſenioribus dicebãt
Alios ſaluos fecit ſeipſum nõ po
teſt ſaluum facere Si rex iſrael eſt
deſcendat nunc de cruce ꝛ credimꝰ
ei. Confidit in deo: liberet eũ nunc
ſi vult. Dixit enim: quia filius dei
ſum. Idipſum autem et latrones
qui crucifixi erant cum eo impro-
perabant ei. A ſexta autem hora te
nebre facte ſunt ſuper vniuerſam
terram: vſq; ad horam nonam. Et
circa horam nonam clamauit ie-
ſus voce magna dicens Heli heli
lamma ezebthani. Hoc eſt: Deus
meus: deus meus vt quid dereli-
quiſti me. Quidam autem illic ſtã
tes ꝛ audientes: dicebant: Heliaȝ
vocat iſte. Et continuo currẽs v-
nus ex eis acceptam ſpongiam im
pleuit aceto: et impoſuit arundini
ꝛ dabat ei bibere. Ceteri vero dice
bant. Sine: videamꝰ an veniat he
lias liberans eũ. Ieſus autem ite
rũ clamãs voce magna: emiſit ſpi
ritum. Et ecce velum templi ſciſſũ
ẽ in duas partes a ſummo vſq; de-
orſum. Et terra mota eſt: et petre
ſciſſe ſunt: et monumenta aperta
ſunt: et multa corpora ſanctorum
qui dormierant ſurrexerũt. Et ex-
euntes de monumentis poſt reſur
rectionem eius venerunt in ſanctã
ciuitatem: et apparuerunt multis.
Centurio autem ꝛ qui cum eo erãt
cuſtodientes ieſum: viſo terremo-
tu ꝛ his que fiebant: timuerũt val
de dicentes: Vere filius dei erat i-
ſte. Erant autem ibi mulieres mul
te alonge: que ſecute erant ieſum a
galilea: miſtrantes ei. Inter quas
erat maria magdalene: ꝛ maria ia-
cobi ꝛ ioſeph mater: et mater filio
rum zebedei. Cum autem ſero fa-
ctum eſſet venit quidam homo di
ues ab arimathia nomine ioſeph:
q̃ et ipſe diſcipulus erat ieſu. Hic
acceſſit ad pilatum: et petijt cor-
pus ieſu. Tunc pilatus iuſſit red-
di corpus. Et accepto corpore io
ſeph inuoluit illud in ſyndone mũ
da ꝛ poſuit illud ĩ monumẽto ſuo
nouo quod exciderat i petra: ꝛ ad-
uoluit ſaxum magnum ad oſtium
monumenti: et abijt. Erant autem
ibi maria magdalene et altera ma-
ria ſedentes ꝯtra ſepulcrum.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Citis quia poſt bi
duū paſca fiet ꝛc̄. Mat. xxvj
Circa paſſionē dn̄i nr̄i Jeſu
chr̄i ab euangeliſtis tangunt
tria pūcta. ſ. Quō chr̄s fuit ꝓditus: Quō
captus: Et quō ſententiatus.

Quantū ad primū ſciendū eſt ꝙ pnci-
piū hui⁹ ꝓditiōis fuit vngentū effuſum
Sicut em̄ narrat beat⁹ Joan. euāgeliſta:
chr̄s Lazaꝝ q̄triduanū reſuſcitauit: ꝛ hoc
ſm magi. hiſt. fuit factū feria. vj. an̄ dn̄icā
de paſſiōe: q: tali die credit factū q̄li die
legit. Iſtud miraclm̄ fuit magnū ꝛ pateſ
ita ꝙ negari nō potuit: cū fuerit pn̄s m̄lti
tudo iudeoꝝ notabil. Vn̄ tot⁹ mūdus p⁹
chr̄m abijt: vt dr̄ Joā. xij. id eſt tota gens
iudaica. Et eſt hyꝑbole: q: ſ. maior ps il-
lius ppl̄i admirabat chr̄m. Jō iudeoꝝ pn
cipes ſtatim in dn̄ica ſeq̄nti: q̄ d̄. de paſſi-
one: vel ſm aliq̄s in ſabbato pcedenti cō-
gregaati ſunt ad ꝯſiliandū de morte chr̄i
dicētes: Quid facim⁹: q: hic hō multa ſi-
gna facit ꝛc̄. vt dictū eſt feria. vj. pcedēti.
Chr̄s ḡ abijt in regionē iuxta deſertū ꝛc̄.
vt ibi habes. Sed ſicut idē Joā. narrat:
an̄ ſex dies paſce. i. ſabbato an̄ dn̄icaꝫ oli-
uarū: chr̄s exijt de deſerto ꝛ venit in betha-
niā: vt habes feria. ij. poſt diē oliuaꝝ. Et
in craſtinū. i. die oliuaꝝ intrauit hierl'm
cū magna glīa: ꝛ ſero redijt in bethaniam
Et idē fecit die lune ꝛ die martꝫ: in die āt
mercurij nō fuit in hierl'm. In die ḡ mar
tis ſeu feria tertia dixit diſcipul' ſuis (Sci
tis q: poſt biduūꝫ). i. in die iouis ſeu feria
q̄nta (paſca fiet:) Scd̄ꝫ Amb. paſca ē no-
men grecū ꝛ ſcat paſſionē. ſm Aug. ꝯo et
Hiero. eſt hebraicū ꝛ ſcat tranſitū: eo. ſ. vt
dicit Hiero. ꝙ angel⁹ ꝑcutiēs egyptios vi
dens domos filioꝝ iſrl' ſignatas ſanguine
agni: trāſibat eas nō ledēs. Vel q: vt dīc
Ipſe dn̄s p̄bens auxiliū ppl'o ſuo deſuper
ābulauit. Vl' forte q: ppl's dī trāſiuit ma
re rubꝛuꝫ: ꝛ a ſuitute in libertatē: de h̄ di-
ctū eſt ſup̄ feria. v. Eſt aūt ſicut ibi dictū
eſt paſca nomē equ ocū i diuerſis linguis
diuerſa ſignificās. imo in eadē lingua he-
braica eſt equiuocū vl' analogū. Nā ſīc di
cit magi. hiſt. ꝛ s. Tho. iij. q. xlvj. ꝛ colli-
gitur ex diuerſis locis ſcpture: paſca ſcat
q̄ttuor. ſ. agnū paſcaleꝫ: ꝛ panes azymos:
et primā diē azymoꝝ: ꝛ oēs dies azymoꝝ
ſeq̄ntes. Hic aūt ſumit paſcha p agno: vt
dicat (paſca fiet). i. imolabit agn⁹: q̄ vt dr̄
Theop. in die palmaꝝ. i. decima die men
ſis ſegregabat a grege: ꝛ q̄rtadecima. i. die
iouis ad veſperā imolabat. Etſi q̄rat: vn̄
ortū habet iſta feſtiuitas: Dicit Gorra: ꝙ
eā deus inſtituit ꝓpter tria. Primo ꝓpter
mūdi illo tp̄e creationē: ꝛ eiuſdē annuā re-
nouationē. Et ſcd̄o ꝓpter ppl'i iſraelitici d̄
egyptiaca ſuitute liberationeꝫ. Et tertio
ꝓpter filij futurā tēpore illo incarnatiōem
Et q̄rto ꝓpter mūdi liberationē: quia ſm
Glo. Luc. ij. xxv. martij ꝯceptus eſt dn̄s
et eadem die crucifix⁹. Sed hic eſt que-
ſtio: quare dicit: Scitis q: poſt biduū pa
ſca fiet: deinde ſubdit poſt pauca de ꝯui-
uio facto in bethania: de q̄ dicit Jo. ꝙ fu-
it ante ſex dies paſce. Aug⁹ aūt de ꝯſen-
ſu euāgeli. ſoluit: quia Joānes de illo ꝯui
uio locut⁹ eſt ſm ordinē hiſtorie. Matt.
aūt ꝛ Luc. recapitulādo tm̄. ſ. vt oſtendāt
occaſionē ꝓditiōis. (et filius homīs). i. ipe
chr̄s: qui ſic ſe appellat cauſa humilitatis:
cū ſe poſſꝫ dicere filiū dei. (tradetur) Chri
ſtus ſicut dicit Orige. fuit traditus pmo
a deo patre paſſioni ꝓpter miſericordiam.
Sicut em̄ dicit ſanctus Thom. iij. q. xlvij
deus chriſtū tradidit paſſioni inq̄ntuꝫ eū
p̄ordinauit pati: et inq̄ntum ei dedit cha-
ritatem qua voluit pati: ꝛ inq̄ntum ei au
xilium in paſſione nō attulit liberādo eū
a morte. Scd̄o a Juda iudeis ꝓpter aua-
riciam. Tertio a iudeis gentilib: pilato:
ſcꝫ et eius miniſtris ꝓpter inuidiā. Quar-
to a diabolo morti: ꝓpter timorē ne predi
cando totū genus humanū de manib ei⁹
liberaret: nō aduertēte ꝙ hoc magis per
mortē q̄ꝫ ꝑ doctrinā faceret. Poſſum⁹ ēt
addere ꝙ ipe ſeipm̄ tradidit ex charitate.
Et ꝙ Pilatus eum tradidit miniſtris vt
crucifigeret: timens perdere officium ſuū
(Vt crucifigat) Lꝫ vt reſpectu omniū p̄-
dictoꝝ videt importare finem ꝓpter queꝫ
tradebat: niſi reſpectu iude: q̄ nō tradebat
eū vt moreret ille: ſꝫ vt ipe lucraret: q̄uis
conſecutiue traderet eum vt moreretur.
(Tunc). ſ. ante paſca ſm Remigiū. i. feria
quarta: ſm Mag. hiſt. (congregati ſunt)

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

illi.ſ.de quib; dr. Et h qr vt dt magr hiſt.
audierāt chr̄m dicentē: Nō me videbitis
amodo ⁊c̄. Vn̄ timuerūt ne vellet aufuge
re. In hac die aūt vt dictū eſt noluit chr̄s
eſſe in hierl'm: vt haberēt ɔſiliādi tēpus
(Principes ſacerdotū) .i.xxiiij. ſummi ſa/
cerdotes: de quib; freqnter dictū eſt (et ſe/
niores p̄p̄li) .i. iudices ordinarij: de qb; di
ctū eſt feria qrta poſt tertiā dn̄icam qdra
geſ. (in atriū pncipis ſacerdotū) q̄ aliť erat
pnceps q̄ pdicti: qr erat ſimpliciť ſumm⁹
ſacerdos ſup oēs (q̄ dicebať Caiphas) qui
vt dicit Ioſeph⁹: emerat ſummū ſacerdo/
tiū. (et ɔſiliū fecerūt) nō vt occiderēt chr̄m
qr iam in alio ɔſilio erat cōcluſum: ſed de
modo occidendi eū ſine euaſiōe. Vn̄ dicit
(vt Ieſum dolo) et in hoc innuit innocen
tia chr̄i (tenerēt) .i. capent (⁊ occiderēt) nō
doloſe: ſed patent (dicebāt aūt: Nō in die
feſto) .ſ. tenere eū debem⁹ (ne forte tumul/
tus fieret in p̄p̄lo) p̄pter diuerſas p̄p̄li volū
tates: vt dicit Orige. Quidā em̄ eū valde
amabāt: ⁊ quidā valde odiebāt. Vel for/
te nō timebāt ſeditionē populariū inter ſe
ſed totius p̄p̄li ɔtra pncipes: qr maior ps
p̄p̄li fauebat chr̄o: lz poſtmodū fuerit ſua/
ſi ad oppoſitū. Leo papa in ſmone paſcali
Prouidētib; igiť pncipib; ne i ſcō die tu/
multus oriret: non feſtiuitati ſed facinori
ſtudebať. Seditiones em̄ fieri turbar̄ in
pcipua ſolēnitate metuebāt: nō vt p̄p̄lus
nō peccaret: ſed ne chr̄s euaderet. Hec ille
Sicut aūt dicit Chryſ. mutati ſūt ab iſto
ɔſilio. Nā inuēto eo q̄ eū traderet illis in
ipa ſolennitate chr̄m et tenuerūt ⁊ occide
runt. Solennitas em̄ paſcalis incipiebat
feria qnta ad veſpam: ⁊ ſeptē dieb; dura/
bat. Sicut aūt dicit magi. hiſto. traditorē
ſic inuenerūt: quia iudas audiēs eos con/
gregatos: iuit ad eos actualiter exiſtentes
in ɔſilio. Et quia audiuerat chr̄m moritu
rum: exiſtimauit q nō reſurgeret: iō inte/
rim voluit aliqd p ei⁹ morte lucrari: ⁊ eū
vendidit illis. (Cū autē eſſet ieſus in be/
thania) Iſta que hic narranť fuerūt facta
ſabbato ante dn̄icam oliuar̄: vt ptz Ioā.
xij. Sed tn̄ btūs Matth. recapitulat ea:
quia vult dicere occaſionē pditionis chr̄i
que fuit vnguentū: vt dictū eſt. Freqnta/
bat aūt dn̄s bethaniā: vt dicit Raba. in/
ſtāte paſſione: Primo vt reſurrectio La
zari artius oim memorie traderet. Scdo
vt marie deuotio approbaret. Tertio vt iu
deor̄ obſtinatio inexcuſabilior redderet.
(In domo Simonis leproſi) q̄ fuit auū/
culus Lazari ⁊ ſoror̄ eius. Et vt dt Hie
rony. et magi. hiſto. iā nō erat leproſus ni
ſi noie. Fuerat em̄ curat⁹ a dn̄o. Quō aūt
in illa domo facta fuerit chr̄o cena in ſab/
bato pdicto habes ſup feria. ij. poſt diem
palmar̄ (Acceſſit ad eū mulier) q̄ fuit ma
ria ſoror Lazari: vt ptz Ioā. xij. et habes
etiā ſup feria. vj. an̄ dn̄icam de paſſiōe (ha
bens alabaſtr̄) id ē vas de alabaſtro. Eſt
āt alabaſtr̄ ſm Raba. genus marmoris
candidi varij coloris: qd optime ɔſeruat
vnguenta. (vnguenti) .i. vnguēto plenum
(precioſi) Dicit btūs Ioānes: q erat nar/
di piſtici. i. fidelis: non adulterati. ſ. ex mi/
xtione alteri⁹ nature. Piſtis em̄ grece: la/
tine dr fides. Vel piſtici ſm Bed. i. mixti
ex ſpicis ⁊ folijs: qd pcioſitatē arguit. Vł
ſm alios ⁊ ſm Aug. dr ſpicꝫ a loco. Mar/
cus p̄o dt nardi ſpicati: qr. ſ. pigmentarij
ſpicas et folia hui⁹ herbe pl⁹ ɔmendāt q̄
alias ptes. Et addidit: pcioſi: qr vt dt ma
giſt. hiſto. fuit iſta nardus indica ſeu d in/
dia. Fuit g̃ pcioſum: qr fuit de nardo: ⁊ qa
de india: ⁊ qr de ſpicis eius: vel de ſpicis ⁊
folijs (Et effudit) Ecce magnificētiā ma
rie (ſup caput ipius recūbētis) Vnxit etiā
pedes: vt al's dictū eſt: et hr̄ Io. xij. Qua/
re aūt iſta mulier hoc fecerit: ⁊ quō intel/
ligant verba que hic dixit chr̄s: vid ſupra
feria. ij. poſt palmas. Sz q̄re nō tardauit
vſq; poſt cenā: Ad hoc dicit Aug. de ver.
dn̄i. q cū in illa cena eſſet Lazar⁹ q̄ fuerat
mortē expertus: ⁊ de ipſa vel ei⁹ dolore ab
aſtantib; interrogaret: chr̄s ſciēs ſe mori/
turū in breui tā violēta morte: alterat⁹ eſt
in menſa. Quod maria ppendēs ad ɔfor/
tandū eū accelerauit vnctionē. (Videntes
autem diſcipuli: indignati ſunt dicentes)
Sed q̄re indignabanť alij a iuda qui non
erant latrones: cū viderēt chr̄m patienter
ferre: Ad hoc dicit Aug. q euāgeliſta pō
ſuit plurale p ſingulari p ſynechdochen:
quia videť ſolus iudas fuiſſe locut⁹ ɔtra
hoc: vt ptz Ioā. xij. Vel ſicut dicit Raba
nus, alij indignati ſunt iuda ſuggerēte nō

ꝓpter lucrū vt iudas: ſed ꝓpter paupes i ve
ritate (Ut q̄d ꝑditio hec? Potuit em̄ iſtō
venūdari multo ⁊ dari paupibꝫ. Sciēs āt
ieſus diſcipuloꝝ q̄relas (Ait illis: Quid
moleſti eſtis huic mulieri? opus em̄ bonū
opata eſt in me) qꝛ chr̄s erat paup ⁊ laſſus
et delicatus: ⁊ triſtis ex memoria future
mortis. Et ideo illa elemoſyna fuit bene ⁊
oportune facta: qꝛ alia debet exhiberi no/
bili paupi: ⁊ alia ruſtico: ⁊ tanto magꝫ q̄n
to chr̄s erat in vite extremis. Un̄ ſubdit:
(Nam ſp habebitis paupes vobiſcū: me
autē nō ſp habebitis).ſ. pſentē corp alit: ſe
cus in ſacramēto altaꝛ ⁊ p grām: iuxta il
lud: Ecce vobiſcū ſum vſq3 ad ↄſumma/
tionē ſeculi: Mat.vl. (Mittēs em̄ hec vn
guentum hoc in corpus meū ad ſepeliēdū
me fecit).i. ꝯuenit vngere corpꝰ meū mo/
re ſepeliendoꝝ: qd̄ facere nō poterit qn̄ ſe/
peliar rōne feſti ⁊ acceleratiōis reſurrecti/
onis mee. Qd̄ quidē fecit vel ſcienter vel
inſtinctu dei (Amen dico vobis: vbicūq3
p̄dicatū fuerit euangeliū hoc) id eſt fides
mea (in toto mūdo: dicet ⁊ ꝙ hec fecit) id ē
narrabit iſta vnctio (in memoriā eiꝰ).i. ad
laudē ⁊ gliam ipſius marie. Et hoc dixit
ne ipa de diſciploꝝ rephenſione erubeſce/
ret vl doleret (Tunc abijt vnus de duode
cim) Hoc qd̄ dicit tūc: ſm Aug. nō ē re/
ferendū ad id qd̄ p recapitulationē inter/
poſuit euangeliſta de iſta vnctione. Nō ei
ſtatim poſt illā iudas abijt: ſed refert ad
id quod ſup dictū eſt: cōgregati ſunt p̄nci
pes: Tūc em̄ ad eos abijt iudas (qui dice/
batur iudas ſcarioth) ad differentiā .ſ. al/
terius iude fratris iacobi minoris. Erat
autē ſcarioth villa vnde iſte ꝓditor ortus
eſt: ſm Remigi. (Ad p̄ncipes ſacerdotū)
q̄s audiuerat eſſe in cōcilio ſupdicto (Et
ait illis: Quid vultis mihi dare: ⁊ ego vo
bis eū tradā?).ſ. ſine ſtrepitu (At illi) mu
tantes ↄſilium ſm Chryſ. (ↄſtituerūt).i.
ꝓmiſerunt (ei.xxx. argenteos) Glo. hic dicē
ꝙ eodē p̄cio venditꝰ eſt Joſeph: qd̄ ſꝫ ali
q̄s verū eſt iuxta .lxx. interp̄tes: tn̄ ſm he/
braicā veritatē Joſeph eſt venditꝰ .xx. ar/
genteis: vt ptꝫ Geneſ.xxxvij. Hoc tamē
nō obſtante fuit figura venditiōis chriſti
quia in ſimilibꝫ nō oportꝫ eſſe oīa ſimilia.
Argenteꝰ aūt valet .x. numos vſuales: et
ↄſeq̄nter .xxx. argentei valebāt trecētos: ⁊
ſic in morte chr̄i recupauit iudas valorē
vnguenti (Et exinde).i. ab illo tunc (q̄re/
bat oportunitatē).ſ. tp̄is et loci (vt illū tra
deret) ſine ſtrepitu ⁊ turbis (Prima autē
die azymoꝝ).i. in die iouis q̄ erat .xiiij. mē
ſis ſm Hieron̄. in q̄ ad veſpam imolabat
paſca ſeu agnus: ⁊ tūc tenebant iudei ve/
ſci panibꝫ azymis vſq3 ad .xxj. diē eiuſdem
menſis: vt habet Exod.xij. Sed ↄtra:
quia Joānes dicit hoc factū ante diē fe/
ſtum paſce. Ad hoc dico ꝙ Joānes p pa/
ſca capit feriā .v. q̄ erat ſolennis inter dies
azymoꝝ: eo ꝙ in eius veſpa imolabatur
agnꝰ: ſm s. Tho.iij.par. Alij aūt euāge/
liſte primā diē azymoꝝ dicūt illam in qua
agnꝰ immolabat: vt ptꝫ p ſctm̄ Tho. ſup
Joā.xiij. ⁊ .iij.q.lxvj.ar.ix. ad primū circa
finē. Sed aduerte vt ab eodē elicit ſup
Joan. vbi ſupra: ꝙ p̄ma dies azymoꝝ di/
cebat feria ſexta q̄ erat paſca: ⁊ feria q̄nta
que erat vigilia eius: ſed feria .vj. p̄mo et
p ſe dicebat p̄ma dies azymoꝝ: feria autē
q̄nta ſolum gratia partis.i. ſue veſpe que
ad ſequentē diē ptinebat. Hāc diſtinctiōē
greci nō ↄſiderātes dixerūt ꝙ chr̄us vna
die anticipauit comedere agnū: quē come
dit .xiij. luna: ⁊ ↄſeq̄nter quia adhuc iudei
nō veſcebant azymis ↄſecrauit vt dicunt
in fermentato. Uide aūt de his oībus .iij.
parte.q.xlvj.ar.ix. (Acceſſerunt diſcipuli
ad ieſum dicētes: Ubi vis paremꝰ tibi co
medere paſca).i. ad comedendū agnū pa/
ſcalem (At ieſus dixit: Jte in ciuitatē) ſcꝫ
hieruſalē (ad quendā) cuius chr̄s nō exp̄/
ſit nomē: ſed tn̄ vt dicit btūs Mar. dedit
diſcipꝉis ſignū quo illū cognoſcerēt dicēs
ꝙ dū introirēt ciuitatē occurreret eis ho/
mo: baiulans amphorā aque ad domū il/
lā in qua volebat agnū comedere. Scōm
tamē ꝙ dicit Augꝰ. li. ad quendā: nō ſunt
verba chriſti ſed euangeliſte: chriſtꝰ autē
dixerat ꝙ irent ad patrēfamilias domus
ad quā ferret aqua (et dicite ei: magiſter
dicit: Tempus meū ꝓpe eſt).ſ. moriendi:
(apud te facio) id eſt facere volo (paſca cū
diſcipulis meis) quaſi dicat: Para locum
et neceſſaria. Jſte creditur fuiſſe diſcipu/
lus chriſti: ſed occultus (⁊ fecerunt diſci/
puli ſicut conſtituit illis Jeſus: ⁊ parauē

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

rant paſca. Veſpe aūt facto) qua hora de
bebat agnꝰ manducari (diſcūbebat cū .xij.
diſcipul' ſuis.) Ex q̄ ptꝫ ꝙ pditorē ꝙ̄tum
in ſe erat reuocabat a ſcelere: qꝛ nō ꝑpelle
bat a ꝯuiuio: et in hoc ipſo ꝙ etiā oſtēdit ſe
eius pditionē nō ignorare: dū dicit (ꝛ edē
tibꝫ illis dixit. Amen dico vobis. qꝛ vnus
veſtꝝ me traditurus eſt. Et ꝯtriſtati val
de ceperūt ſinguli dicere: Nunq̇d ego ſuz
domine?) Apl'i quidē de pſenti ſciebāt ſe
nō habere conſcientiā de tali crimie: ſꝫ ti-
mebant ne in futurū laberent' in illō: ꝛ ꝺ
hoc interrogabant. Quidā tn̄ dicunt eos
tantū ꝓbis chr̄i credidiſſe ꝙ timebant ne
illū traderent de pn̄ti directe vel indire-
cte: lꝫ hoc in ſua ꝯſcientia non viderēt (At
ip̄e) volens magis in pticulari exprime-
re pditorē: nec tamē volens eū determia-
re (reſpondēs ait. Qui intingit mecū ma
num in papſide.) Btūs Mar. dicit: in ca
tino. Sicut autē dicit Raba. parapſis ē
vas eſcarū quadratū a paribꝫ apſibus .id
eſt eq̄s lateribꝫ dictū. Catinū ꝟo eſt vas
fictile aptū ad cōtinendū liquorē. Et ſic
dicit s. Tho. forte idē vas fictile ꝛ eq̄liū
laterū erat. ꝛ i eo erat ſuccꝰ lactucarū agre
ſtiū ſm mgr̄m hiſtō. in quē ſuccū intinge-
bant buccellas. Scōm tn̄ pdictū magr̄m
non ꝺꝛ papſis: qꝛ quadrangulū vas eſſet
ſed qꝛ pariū erat laterꝝ. ita ꝙ videt' velle ꝙ
latera plā ꝙ̄ q̄tuor haberet: lꝫ oīa eſſent
equalia. Et hoc videt' verꝝ. qꝛ de illa ſcu-
tella que modo mōſtrat' Ianue. ꝛ credit'
eſſe iſtud vas conſtat ꝙ nō eſt quadrilate
ra. imo q̇ eam viderūt dicūt ꝙ videt' figu
re rotūde: q̄ſi ꝑplures habeat angulos ꝙ̄
q̄tuor. Qꝫ aūt ſit illud vas: ſignū eſt. qꝛ
eſt lapis pcioſiſſimus tanſe magnitudīs
vt in natura repiri nequeat eiuſdē nature
Unde credit' chr̄s vas fictile aut alterꝰ
materie in hunc lapidē cōmutaſſe in lapi
dem. ſ. ſmaragdū: vt dicit' (Hic me tradet)
Et ſic ſm magiſtꝝ hiſtoꝝ. illud dictum:
Unus veſtꝝ ꝛc. quod poterat intelligi ꝺ
duodecim et de alijs per hec verba reſtrin
gitur ad duodecim qui ſoli cum chriſto in
tingebant. Et tunc: vt dicit Ioannes:
ipſe Ioannes innuente Petro queſiuit
a domino quis eſſet. Qui dixit eſſe illum
cui daret panem intinctum. Sed hoc
alij diſcipuli non aduerterūt. quia ſilenter
dictum eſt ſm magiſtrū hiſt. Ip̄e ꝟo Io-
annes aut obdormiuit aut reuelare alijs
non eſt auſus. Et ſi querat' quare Petrus
per ſeipſum non interrogauit. Dicit' ideo
eſſe quia prius fuerat in lotione pedum i
crepatus: timuitq̄ iterum increpari. Sꝫ
quia neq̄ ex hoc Iudas a ſcelere reuoca-
tur: ideo ſubditur pena (Filius q̇dem hoīs
vadit ſicut ſcriptum eſt de illo: Ue autē
homi illi per quem filius hominis trade
tur: Bonū ei erat ſi natꝰ non fuiſſet hō il-
le) Sed contra: quia dicit Aug. lib. de
libero arbitrio. Conſidera quantum bo-
num eſt eſſe: quod beati et miſeri volunt.
Maius eſt eīm eſſe ꝛ miſerum eſſe: ꝙ̄ oīno
non eſſe Hec ille. Ad hoc etiam eſt ratio
talis. Malum eīm eſt negatio boni debiti
in eſſe ſicut cecitas, ideo quanto plura bo
na p aliquā negationē remouent' tāto ip̄a
eſt maius malū. Unde peius eſt mors ꝙ̄
cecitas. Ip̄m aūt non eſſe remouet oē bo
num: Ergo eſt ſummū malū. Nam ſi q̇d
eſſet peius: illō remoueret plura aut ma-
iora bona: quod eſt impoſſibile. Ad h̄ di-
citur ꝙ duplex eſt natiuitas. ſ. ex vtero cū
hō prodit in lucē ex vētre materno. Alia ē
in vtero cum aīa rōnalis infundit' corpori.
Et ꝺ pma q̇dem nō eſt dubiū. ꝙ meliꝰ eſt
nō fuiſſe natū ꝙ̄ eſſe damnatū. Qui enim
morit' añ pmā natiuitatē ꝛ pꝰ ſcdam: mo
rit' cum ſolo originali pctō: ꝛ ꝯn̄r nullā pe-
nam ſenſus experit': ſed tm̄mō penā dāni.
Sed loquendo de ſcda: adhuc non eſt du
bium ꝙ melius eſt ſic non eſſe natum. i. eē
oīno nihil ꝙ̄ eſſe damnatū: ſi in dānatiōe
intelligimus ꝛ conſideramꝰ eternā penam
ꝛ eternā culpaꝫ. Potiꝰ eīm q̇libet deberet
eligere nihil eſſe ꝙ̄ cōmittere vnum pctm̄
mortale: imo etiā veniale: qꝛ q̇libet debet
plꝰ deuꝫ ꝙ̄ ſe ꝛ ſe in deo ꝙ̄ ſe in ſe diligere
cū illō ſit bonū ſuū maiꝰ. Si ꝟo in dānati
one ꝯſiderret' ſola pena: ſic ē dubiū. Hiero.
eīm tenet ꝙ meliꝰ ē oīno nō eē: ꝙ̄ male eſſe
Idē videt' tenere s. Tho. i. iiij. diſ. l. q. ij.
vbi videt' velle ꝙ dānati recta rōe appetūt
non eſſe. Sꝫ tn̄ di. xlvj. q. ij. ar. ij. q. j. ꝺꝛ: ꝙ
deus punit citra ꝯdignū originale nō an-
nihilādo naturā: allegās illud Thren. iij.
Miſcdie dn̄i qꝛ nō ſumꝰ conſumpti: ꝛ idē

videř de actuali mortali. a fortiori Qui/
buſdā videř ꝙ eſſe damnatū ſit aliq̄d bo/
nū: oīnō aūt nō eſſe ſit nullū. ⁊ ꝯſequēter
ſimpliciř illud eſt meliꝰ: vt dicit Auguſ.
vbi ſup̄. vbi dicit ꝙ ſi diabolo dareř optio
potiꝰ debeɼet eligere ſemp̄ miſerū eſſe q̄ꝫ
omnino nō eſſe. Unde ad Hiero. poteſt
dici ꝙ loquiř de damnatōne: vt includit
principalē miſeriā .i. culpā. Ad s. Tho. i
iiij. di. l. dici poſſet. ꝙ lꝫ ibi querat: vtruꝫ
damnati recta rōe poſſint appetere nō eē
tamē in rn̄ſione dicit q̄dem: ꝙ hoc poſſūt
ratōe deliberata. ſed nihil dicit de recta.
niſi intelligař de recta p̄ accidens: que eſt
ſm quid: inq̄ꝫtum p̄ non eſſe priuanř aliq̄
pena nature. vel loquař de miſeria gr̄a pe
ne et culpe ſimul: Quod autē p̄ ſe eſt tale:
ſimpliciter eſt tale, et ꝯſeq̄nř ipm̄ nō eſſe
ſimpliciř eſt peius. Unde ꝯcludit Leun/
tius in ſuo quodl. ꝙ damnati apperūt nō
eſſe ratōe deliberata: ſꝫ tn̄ errāte ⁊ nō re/
cta. qd̄ veꝝ forte eſt nō ꝯſiderata culpa.
Quia tn̄ que dicunř p̱ hoc aliq̄ modo nō
ꝯcludunt. Ad dictū Aug. dicit s. Tho. ꝙ
intelligiř de ipo non eſſe p̄ ſe. ſic eni nullo
modo habet ratōem boni aut appetibil.
ipm̄ autē eſſe miſerū habet aliquā ratio/
nem appetibil. ſ. ipm̄ eſſe. Sed tn̄ vt dic
ipm̄ nō eſſe p̄ accidens .i. inq̄ꝫtū eſt p̄uati/
uū mali .i. pene: ſic eſt quoddā bonum et
appetibile. Unde et dānati ſic appetūt il/
lud. Scd̄m aliq̄s tn̄ Aug. loquiř de miſe
ria eoꝝ qui ſolū p̱ originali puniunř: ſed
hunc, ſenſum ea que de diabolo dicit e/
uertunt. Ad ratōem dici poteſt ꝙ ꝯclu
dit, ꝙ ipm̄ nō eſſe p̄ ſe ⁊ ſm ſe eſt peſſimū:
⁊ nullo mō appetibile: ſꝫ secꝰ p̄ accidēs.
ſicut ecōuerſo ipm̄ eſſe p̄ accidens .i. rōne
mali annexa eſt malū ⁊ odibile. Illa igř
v̄ba bonum erat: ⁊ cetera: multipliciř ex/
ponunř. Primo ſm Rabanū ⁊ Hiero. q̄ꝛ
meliꝰ eſt omnino nō eſſe q̄ꝫ miſerū eſſe. et
bonū ei fuiſſet nō eſſe natū ex vtero vł in
vtero. Secūdo iuxta alios exponiř de na
tiuitate ex vtero. Sic em̄ fuiſſꝫ ei bonum
.i. minꝰ malū: q̄ꝛ ſolū p̱ originali puniret.
Et ſimiliř de natiuitate in vtero. q̄ꝛ meli
us ei fuiſſet omnino nō eſſe q̄ꝫ eſſe miſerū
p̱fecte .i. quo ad penā et culpā. lꝫ nō q̄ꝫ eſſe
miſeꝝ quo ad penā tm̄. Tertio exponitur
de natiuitate ſpūali bona p̄ vocatōeꝫ ad
apoſtolatū. q̄ꝛ meliꝰ .i. minꝰ malū fuiſſꝫ ei
nō eſſe vocatū: q̄ꝛ ille nō cōmiſiſſet illō ſce
lus. vel mitius fuiſſꝫ. Et quarto de ſpūa
li mala qua. ſ. natꝰ eſt diabolo. (Rn̄dit āt
⁊ iudas q̄ tradidit eū dicens) ne. ſ. ſuo ſilē
tio ſeipm̄ p̄deret. (Nunq̄d ego ſū rabbi?)
Chryſ. Quāuis dn̄s poterat dixiſſe. ar/
gentum es paratꝰ accipe et adhuc audes
interrogare. nihil horū dixit mitiſſimus
ieſu s: nobis regulas et terminos p̄ſigēs
Sequiř em̄ (Et ait illi: Tu dixiſti) Hec
ille. Et ſm Raba. ipi iude ſignificauit ſe
hoc ſcire: ſed nō alijs q̄ nō aduerterunt q̄d
dictū eſſet. Poſtq̄ꝫ v̄o dn̄s typicum paſca
manducauit voluit inſtituere ſacr̄m eu/
chariſtie. Ideo vt dicit ſctūs Tho. iij. q.
lxxx. et. iiij. di. xj. chriſtus ſumpſit corpus
ſuū ⁊ ſāguinē ſm Hiero. ⁊ glo. Rub. iiij.
non ſolū ſacramentaliř ſedetiā ſpūaliter.
quia lꝫ nō fuerit in eo augmētata gr̄a: tn̄
habuit ſpūalē dulcedinē in inſtitutiōe hu
ius ſacramēti. Unde dixit. Deſiderio de
ſideraui hoc paſca manducare vobiſcum
anteq̄ꝫ patiar. Et ſimiliř illud dedit Iu/
de ſm Dioñ. in eccl̄iaſtica hierarchia. et
Aug. ſup̄ Ioā. lꝫ Hilař. ſup̄ matth. dicat
oppoſitū. Ipe em̄ nobis fuit exemplū iu/
ſticie: ideo nō debuit pctōrem occltū r̄pel
lere. Sub buccella tn̄ iudas ſimplicē pa/
nem poſtq̄ꝫ cōicauerat accepit: ſm Aug.
⁊ poſt buccellā augmentatū eſt pctm̄ eiꝰ.
vel q̄ꝛ exaſp̄atus eſt videns ſe dep̄henſū.
vel q̄ꝛ p̄ſumpſerat manū cū mḡro ad ſcu/
tellā porrigere vt bonam ꝯſcientiā men/
tireř. Hec ex illo. Dī ḡ (cenantibꝫ autem
eis accepit ieſus panem) Ex quo apparet
ſm Aug. ad ianuariū ꝙ nō cōicauerūt ie/
iuni. Et hoc vt dicit ſaluator fecit vt illō
ſacr̄m maxime coꝝ imprimereř memorie
qd̄ non ita fuiſſet factū ſi a principio iſta
feciſſet. Ultimoꝝ enim magis ꝯſueuimꝰ
reminiſci. Placuit tn̄ ſpūiſctō: vt dicit ꝙ
nos ieiuni cōicemus. Scd̄m Gorrā autē
poſt eſum agni chriſtus dedit ſuū corpꝰ
diſcipulis. Primo vt oñderet finiri lega
lia ſacrificia: ⁊ inſtitui nouū. Secūdo vt
v̄itas immediate ſuccederet figure ⁊ vm
bre. Tertio vt oñderet hūc cibū eſſe aīe
nō corp̱is: p̄ h̄ ꝙ corpe iā ſaturato datꝰ, ē

(Et bn̄dixit) q̄ benedictio ſm ꝙ innuit ſ.
Tho. nō fuit ↄſecratio: vt patebit (ac fre/
git dedit ꝗ̄ diſcipulis ſuis: ꝛ ait Accipite
et comedite: Hoc eſt corpꝰ meū) Cōtra:
qꝛ ſm hoc videt̃ ꝙ ꝓus dederit panem ad
mādacādū ꝗ̄ ↄſecraſſet: vl' ꝙ nō ↄſecraſſꝫ
his ꝟbis q̄ꝝ neutꝝ ↄuenit. Ad hoc dr̄ s.
Tho. in. iiij. di. viij. ſic. Quidā vt etiā In
nocen̄. ↄ̄uis recitādo opiniōꝫ alioꝝ: dicūt
ꝙ chr̄s ꝑ ꝑtātem excellētie ſine forma ↄſe
crauit: deinde ꝓtulit formā q̄ nos ↄſecra/
remꝰ. Sed ↄtra qꝛ dicit euāgeliſta ꝙ bn̄/
dixit: qd̄ vtiqꝫ aliqb̄ verbis factū ē. Alij
dicūt ꝙ conſecrauit ſub aliqb̄ verbis: ſed
ignotis nobis: nō ſub his: hoc eſt corpus
meū. Sed ↄtra: qꝛ ſacerdos conſecrādo
iſta verba ꝓfert: vt tūc a chr̄o ꝓlata: ḡ ſic
neqꝫ tūc ita neqꝫ nūc efficiūt ↄuerſionem.
Alij dicūt ꝙ ↄfecit ſub p̄dictis verbis oc/
culte: ꝛ poſtmodū ea ꝓtulit ſcd̄o publice.
Sed ↄtra: qꝛ ſacerdos ↄſecrans ꝓfert ea i
ꝑſona chr̄i vt publice dicta. Jō alij meliꝰ
dicunt: ꝙ ꝑ dicta verba ↄſecrauit: ꝛ ſemel
tm̄ ea ꝓtulit. ſ. anteqꝫ corpus ſuū exhibe/
ret diſcipulis: ſed tn̄ euāgeliſte nō ſꝑ nar/
rant res eo ordine q̊ geſte ſūt. Hec ex illo.
(Et accipiens calicē gratias egit ꝛ dedit
illis dicēs: Bibite ex hoc oēs: Hic eſt em̄
ſanguis meꝰ) Sciendū eſt ꝙ iſta nō ē p̄/
ciſa forma ſanguinis: Euangeliſte em̄ nō
intendebāt tradere ſacramētoꝝ formas: q̄
ſm Diony. ꝛ ſanc. Tho. in p̄mitiua eccl'ia
debuerūt eſſe occulte (noui teſtamēti) ſub/
audi ↄfirmatoꝛ. Dicit̃ aūt hoc teſtamētū
id eſt ordinatio ꝛ pactū ſeu lex dei: nouū:
quia nouit̃ ordīatū: ꝛ quia a nouo rege fa/
ctum: ꝛ quia noua habꝫ ſacramēta: ꝛ quia
hominē innouat: ꝛ qꝛ ↄtinet nouū māda/
datū dilectiōis: vel antiquū nouo modo:
et noua p̄mia exponit et ſpondet: vel anti
qua nouo mō. (qui ꝓ multis effundet̃ in
remiſſionē peccatoꝝ) nō dixit ꝓ pauc; ne/
qꝫ ꝓ oibus: ſed ꝓ multis: qꝛ nō venerat: vt
dicit Remigi. vnā gentē tm̄ ſaluare: ſꝫ mł
tos de oibus gentibꝫ. Et quidē q̄ntuꝫ ad
ſufficientiā: et q̄ntuꝫ eſt ex pte chr̄i ille ſan
guis pro oibus fuſus eſt: ſed q̊ ad efficaci
am ſolū ꝓ electis. (Dico autē vobis: nō bi/
bā amodo). i. poſt hāc cenā (de h̄ genimie
vitis). i. de vino qd̄ gignit̃ a vite. Dicitur
em̄ genimē a gigno: ſicut germē a germio.
(vſqꝫ in diē illū). i. poſt reſurrectionē (cū il
lud bibā vobiſcū nouū). i. in nouo mō ſm
Chryſ. (in regno patris mei) poſt reſurre/
ctionē. Tūc em̄ vt idē Chryſ. ait: chr̄s bi/
bit vinū nouo modo: qꝛ non indigebat ci/
bis vt ante: nec cibū vel poti ſibi incorpo
rabat. Tūc aūt chr̄s bibit in regno dei: q̄a
tā apertū erat celū: ꝛ ipe erat in aia ꝛ i cor
pore glorioſus. Uel in regno intelligit̃. i.
in eccleſia militanti q̄ formata eſt in chr̄i
paſſione q̄ntū ad iſtū ſtatū quē mō habet
lꝫ eadē fuerit a p̄ncipio mūdi: cū ꝑ paſſio/
nē adq̄ſiuerit ſibi regnū (Et hymno dicto)
ſcꝫ ꝑ gratiaꝝ actione (exierūt in montē oli/
ueti) Beatus Marcus dicit: ꝙ venerunt
ad predium quod dicit̃ gethſemani. Bea
tus autē Joanes dicit: ꝙ egreſſus Jeſus
ibat trans torrentē cedron. Et oīa ſunt
vera: quia in radice montis oliueti erat il
lud prediū: ad quod ex ciuitate nō pate/
bat acceſſus niſi tranſito torrente p̄dicto.
Sic ergo patꝫ primū. ſ. quō chr̄s fuit ꝓdi/
tus a Juda.

Quātū ad ſcd̄m. ſ. quō chr̄s fuit captꝰ
Sciendū eſt: ꝙ iudas poſt buccellā ſum/
ptam de manu chr̄i: vt dicit btūs Joā. exi
uit foras ad accipiendū milites vt caperꝫ
chr̄m: quē credebat ituꝝ illuc q̊ freq̄nter
ibat. ſ. in montē oliuaꝝ (Tūc dicit illis ie/
ſus: Omnes vos ſcandaluꝫ) id eſt ruinaꝫ
(patiemini in me) id eſt occaſione mei (in
iſta nocte) quia ego capiar ꝛ vos fugietis
(Scriptū eſt em̄) Zacha. xiij. (Percutiam
paſtorem) id eſt chriſtum (et diſpergentur
oues gregis). i. diſcipuli. Eſt tn̄ ſciendūꝫ
vt dicit Magiſter hiſt. ꝙ in Zacharia nō
ſunt iſta verba: ſed iſta ſententia. Naꝫ ibi
ponitur oratio ꝓphete ad dominū dicentꝫ
Percute paſtorē ꝛ diſpergent̃ oues gregꝫ
Hic autē ponitur vt ait: reſponſio domi/
ni exaudientis oratiōnē ꝓphete et dicētis
Percutiā ꝛc. (Poſtqꝫ autē reſurrexero p̄ce
dam vos in galileā) cum iſta dicat ad con
ſolandū deſtitutos: ſpecialit' de galilea fa/
cit mentionem vt intelligerent ꝙ eum vi/
derent in loco in quo nō timerent iudeos
vt ait Chryſ. (Rn̄dens aūt Petrus) tan/
qꝫ feruens ꝛ qui ſe fortē putabat (ait illi:
Etſi oēs ſcandalizati fuerint in te: ego

nũq̄ȝ ſcādalizabor) id ē nō te deſerā. Et i
hoc nō mētiebaꝫ: q̄ꝛ credebat ſe dicere ve
rũ: ſed tñ pſumptuoſe loq̄baꝫ: nō ꝯſiderās
ſuā fragilitatē. Vñ ꝓpter hoc grauiꝰ ꝑmiſ
ſus eſt cadere q̄ȝ alij: ⁊ iterꝫ ꝓpter hoc quia
futurꝰ erat paſtor eccleſie: vt ſuo caſu alijs
cōpat. ſciret. (Ait illi ieſus: Amen) .i. ve⸗
re (dico tibi. quia in hac nocte anteq̄ȝ gal⸗
lus cantet: ter me negabis) Solet aũt hic
queri: q̄re chr̄s ꝑmiſerit cadere Petrum:
Et rñdeꝫ ꝙ hoc ꝑmiſit p̄mo vt oſtēderet
ꝙ poſt habitā gr̄āȝ p̄t q̄s peccare mortal'r.
Scd̄o vt hō plus chr̄o q̄ȝ ſibi credat. Ter
tio vt nemo de ſe p̄ſumat. Quarto vt di⸗
ſcant prelati ſubditis eſſe ꝯpatiendum

Eſt aũt ſciendũ ꝙ Matth. Luc. ⁊ Jo
an. q̄ ad hoc eodē modo dicũt .ſ. ꝙ Petrus
erat negaturꝰ ter ante primũ cantũ galli.
Sed btũs Marcꝰ dicit ꝙ erat negaturꝰ
ter ante ſcd̄m galli cantũ: ita ꝙ ſcd̄a ⁊ ter⸗
tia negatio debebat eſſe ꝑoſt primā vocē
galli: ⁊ ante ſcd̄am: ⁊ ſic videꝫ diſſonātia
eſſe hic ⁊ ibi. Soluit aũt Augꝰ. de ꝯſen.
euange. ⁊ magi. hiſto. Nā ip̄a trina nega⸗
tio Petri: eſt vnũ q̄ddam totũ ex tribꝰ par
tibus integratũ: quod eſt negatio Petri.
Que petri negatio ante primũ galli can⸗
tum eſt ichoata et ante ſcd̄m finita: ita ꝙ
due eius partes: id eſt due negatiōes par
tiales fuerũt inter primā et ſcd̄am vocem
galli et vna ante primā. Matthęꝰ ḡ Lu.
et Joan. ꝯſiderantes trine negatiōis p̄nci
piũ qd̄ primā vocē galli p̄ceſſit: dixerunt
Nō cātabit gallus donec ter neges me. i.
donec incipiat trina negatio. Marcꝰ ꝟo
q̄ꝛ ꝯſiderauit eiuſdē fine dixit: anteq̄ȝ gal⸗
lus bis vocē dederit: ter me negabis. Per
iſta autē q̄ dicit Aug. declaraꝫ optie quō
res geſta ſit. Sed remanet q̄ſtio de verbis
chriſti: Vtrꝫ .ſ. dixerit: anteq̄ȝ gallꝰ cantet
vel anteq̄ȝ gallus bis vocē dederit. Et di
cendũ eſt ꝙ ſucceſſiue dixit vtrũq̄ȝ Nā vt
dicit Marcꝰ: Petrus audita ſua negatōe
amplius loquebaꝫ: ꝙ ſi etiā ſecũ oporterꝫ
illũ mori: nō negaret chr̄m: ⁊ tũc chr̄s ite⸗
rũ replicauit de negatiōe ſub alijs verbis.
Poſſimus tñ totā iſtā difficultatē aliter
ſoluere: diſtinguētes inter cantũ galli ⁊ vo
cem galli. Nam cantus multas voces in⸗
cludit. Cũ eñ dicimꝰ gallũ multis vicibꝰ
cantare in die: putabis .ſ. ſemel in media
die ⁊ ſemel in aurora: vel hmōi: nō eſt ſen⸗
ſus ꝙ tm̄ vnā vocē in aurora emittat: Di⸗
xit ḡ chr̄s: anteq̄ȝ gallus cantet. i. cōpleat
cantũ emittēdo oēs ſuas voces: ter me ne
gabis. Sed q̄ꝛ petrus hoc audito ampliꝰ
loquebaꝫ: ideo chr̄s volens aliq̄d plus di⸗
cere: ſubiũxit ꝙ ter erat negaturꝰ ante ſe⸗
cundā vocē galli: cũ tamē in vno galli cā⸗
tu plēs voces q̄ȝ due ꝯtineri ſoleāt. Bea⸗
tus ḡ Mar. retulit hoc ſcd̄m: alij ꝟo p̄mũ
(Ait illi Petrus: Etiaȝ ſi oportuerit me
mori tecũ: nō te negabo) Quid ad h̄ chr̄s
dixerit: Matt. nō exp̄mit: ſed credo ꝙ re⸗
plicauerit illud qd̄ dixit Marcꝰ .ſ. anteq̄ȝ
gallꝰ bis ⁊c. (Simil'r) ſicut petrus (⁊ oēs
diſcipuli dixerũt) credētes ſe dicere verũ:
q̄ꝛ parati erāt mori (Tũc venit ieſus cũ il⸗
lis in villam q̄ dicit Gethſemani) q̄ erat
q̄ddam prediũ in radice mōtis oliueti: et
(dixit diſcipulis ſuis) qui .ſ. eũ indiuiſibil'r
ſequebāꝫ (Sedete) .i. expectate (hic: donec
vadaȝ illuc et orem) in ſecreto. Innuebat
aũt in hoc ꝙ in tribulatiōibꝰ orō debet eē
refugiũ noſtꝝ. (Et aſſumpto petro ⁊ duo
bus filijs Zebedei) Iſti tres fuerũt chr̄o fa⸗
miliariores ceteris ⁊ magis ad ſecreta ad⸗
mittebanꝫ. Petrꝰ quidē ꝓpter fidei feruo⸗
rē: Joānes ꝓpt̄ puritatē: Jacobꝰ ꝟo q̄ꝛ int̄
ap̄los p̄mus erat martyrio coronādꝰ. (ce⸗
pit triſtari ⁊ meſtus eſſe) ad oſtenſionē ve⸗
re humanitatis. Triſtabaꝫ aũt chr̄s q̄ ad
voluntatē vt natura. i. non deliberatā ſm̄
rōem: ſiue abſolute ſumptā. Lȝ eñ ex iudi
cio ratiōis deliberate vellet mortē: imo et
de ea gauderet: tñ abſolute ſumēdo mor⸗
tem in ſe ei diſplicebat: quia placebat vita
Triſtabaꝫ ḡ ſm̄ voluntatē ꝓpter ꝑditoris
nequiciā: ꝓpter ap̄loꝝ fugam: ꝓpter m̄ris
ſue triſticiā: et ꝓpter Hieruſalē ruinam: et
ꝓpter ſuā mortē qui oia apprehendebanꝫ.
Scd̄m appetitũ autem ſenſitiuũ triſtabaꝫ
valde ex redundantia predicti doloris.
(Tunc ait illis: Triſtis eſt aia mea vſq̄ȝ
ad mortem) et hoc dupliciter Vno mo⸗
do extenſiue. quia ſcȝ vſq̄ȝ ad mortȝ erat
illa triſticia duratura: vt dicatur: Triſtis
eſt: id eſt triſtis erit. Alio modo intenſi⸗
ue: vt ſit modus loquendi quo dolorē ma
ximũ exprimere conſueuimus. Erat autē

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

tūc chr̄s in maxima aı̄ anxietate: qꝛ app̄
hēdebat futuꝝ malū maximū. ꝛ videbat
impoſſibilitatē euadēdi illō ꝓpt̄ diuinaꝫ
ꝑoꝛdinatōeꝫ (Suſtinete hic) .i. expectate.
(ꝛ vigilate) in oꝛatione (mecū) tanꝗ̄ ami-
ci quoꝝ eſt aſſiſtere et cōpati amicis tēpo
re anxietatū (Et ꝓgreſſus puſillum) Oꝛa
tio em̄ eſt eleuatio mentis in deū, qḋ me-
lius fit dum quis eſt ab alijs ſequeſtrat᷒
ꝗ̄ cum quis eſt in ſocietate. Voluit auteꝫ
oꝛare in ſecreto. Primo vt oñderet ſue o-
ratōis diſtantiā ad nr̄am: quia oꝛat ꝛ oꝛa
tur: vnde ſegauit ſe. Secundo vt oſtēde-
ret ꝙ nō ſolū ꝓ ap̄lis ſed ꝓ omnibꝫ eſt ſua
oꝛatio. Tertio ne videret̄ facere cōtra do
ctrinam ſuā Mat. vj. Clauſo oſtio oꝛa ꝛc̄.
Quarto vt doceret nos ad oꝛandū ſecre
tū inquirere. qḋ nō dico ꝗ̄ſi eccl̄ia ſit fugi
enda: imo eſt amplectēda: ſedqꝛ ꝛ in ipſa
eccleſia debꝫ quis ſecretū appetere (proci-
dit in faciē ſuam) humiliādo ſe (oꝛans et
dicens.) Ad intellectū tamē ſequentis
oꝛationis ſciendū eſt ex doctrina s. Tho.
iij. di. xvij. ꝙ chr̄o inꝗ̄tum homo erat: o-
rare cōpetebat. Primo vt oſtenderꝫ ſe ho
minem ſm̄ ꝙ eſt patre minoꝛ. Scḋo vt
oꝛare doceret. Tertio vt oſtenderet ſe a
deo eſſe. Nec tamē eleuabat mentē ad ali
ꝗd contēplandū nouiter: quia eadem ſem
ꝑ nouit: ſed ad imploꝛandū ſuꝑioꝛē Com
petebat etiā ei ꝓ ſe oꝛare: nō ꝓ aliꝗ̄ defe-
ctu ſuo in bonis ſpiritualibꝫ. quia nulluꝫ
talem habuit: ſed in coꝛꝑalibus: quia fu
it in coꝛpoꝛe paſſibilis. Et licꝫ nihil in ſe
haberet quod nō vellet ineſſe: tamen ali-
ꝗd habebat qḋ poſt moꝛtē volebat abeſſe
ſcꝫ paſſibilitatē. Unde dicendo: reſuſcita
me vt dicit Pſal. oꝛabat ꝓ ſe. Oꝛatio au-
tem qua in p̄ſenti paſſu oꝛaſſe dicitur: nō
fuit ſenſualitatis vt oꝛantis: ſed vt ei᷒ ꝓ
quo oꝛatio oꝛabat. Cum em̄ tam ſenſuali
tas ꝗ̄ volūtas vt natura abhoꝛrerꝫ moꝛ
tem: ip̄a ratio ſeu volūtas vt ratio .i. eſt
vt conſeq̄ns deliberatōem rationis ꝯclu
dentis moꝛtē illam eſſe bonā ꝓ ſalute mū
di: effecta eſt aduocata ſenſualitatis ꝛ vo
luntatis naturał. Et ꝓ veriſꝗ̄ oꝛauit. ñ ꝙ
vellet fieri id qḋ petebat: ſedqꝛ volebat
oſtendere affectum ſenſualitatis ꝛ natu-
ralem inclinationē volūtatis: ꝛ ꝙ in omni
anguſtia ad eū eſt recurrēdū. ꝛ tñ ois vo-
lūtas ei᷒ volūtati eſt ſubijciēda. Uñ ſi ꝗ̄
rat̄. vtꝝ ois oꝛō chr̄i fuerit exaudita. Re
ſpōdet̄ ꝙ ſic: loq̄ndo de illa quā chr̄us ita
fecit vt eā abſolute voluerit exaudiri. ꝛ ea
ſola exaudita ē. Tal' āt ñ fuit niſi ō eo qḋ
ip̄e abſolute deliba̅ta rōe volebat (Mi
pr̄ ſi poſſibile eſt trāſeat a me calix iſte) .i.
paſſio quā dicit calicē .i. medicinā ama-
rā ꝛ ſanatiuā. Cōſueuit em̄ medicia dari
in calice. Et qꝛ iſta ſunt dicta ex pt̄e ſenſua
litatis ꝛ naturał inclinatōis: ideo ſtatim
ſm̄ iudiciū rōis ꝛ volūtatē deliberatā ſub
iūgit (verūtñ nō ſic̄ ego volo) volūtate. ſ.
naturali aut ſenſuali: ſꝫ ſicut tu (ſupple vis
fiat (Et venit ad diſcipulos ſuos (qꝛ tan
ꝗ̄ hō ꝯſolabat̄ ex locutōe cū amic̄ (ꝛ iue
nit eos dormiētes) duplici ex cā ſꝫ Chry.
Prio. ſ. qꝛ nox erat. Scḋo qꝛ ex triſticia e-
rāt ḡuati (Et dī Petro) ꝗ feruētioꝛē cete
ris ſe mōſtrabat (ſic:) Hic pūctuādū ē ꝛ
legēdū interrogatiue. q. d. Rep̄hēſibił es.
(nō potuiſti vna hoꝛa vigilare mecū:) q.
d. Hoc multo min᷒ eſt ꝗ̄ moꝛi ꝓ me (vi-
gilate ꝛ oꝛa. vt nō intre. in ten.) .i. ne a tēta
tōe ſuꝑueñ̄ta ſuꝑemi. ſꝫ Hiero. Nō ei idē
eſt tētari ꝛ intrare in tētatōeꝫ. ſpūs ꝗdē)
vr̄. ꝓmpt᷒ ē (ad deliberādū (caro aūt) .i. af
fect᷒ ꝛ ois potētia coꝛꝑał (infirma) ad ex
equēdūꝫ ſuſtinēdū tēt..tōeꝫ futurā. Ali-
ud eſt em̄ dicere ꝙ volebāt ꝓ chr̄o moꝛi.
aliud facere. Hiero. Hoc aūt eſt aduerſ᷒
temerarios: ꝗ qḋ crediderīt putāt ſe poſſe
ꝯſeq̄. Itaꝗ̄ q̄ntū de ardoꝛe mentis con-
fidim᷒: tantū de fragilitate carnis time-
amus. Hec ille (Iteꝝ ſcḋo abijt ꝛ oꝛauit)
vt oñderet ꝙ oꝛō debet eſſe ꝯtinua. ꝛ vt
veri᷒ ꝓbaret ꝟitatē hūanitatis (dicens.
Pater mi ſi non pōt hic calix trāſire niſi
bibā illū: fiat volūtas tua. Et venit iteꝝ
ꝛ inuenit eos doꝛmientes. Erant enim
oculi eoꝝ grauati) ſcꝫ ratōe triſticie ma-
xime: ꝛ etiā ex cibi digeſtione. ꝛ ex hoꝛa
doꝛmiēdi. Et chriſtus iſta ſecunda vice
nihil doꝛmientibus dixit: foꝛte compaſ-
ſus eoꝛum fragilitati. Et ſicut dicit ma-
giſter hiſtoꝛiaꝝ: angelus de quo Lucas
dicit ꝙ apparuit ei confoꝛtans eū appa-

ruit ei dñ ſcdo oraret.(Et relictis illꝭ iterꝫ
abijt ⁊ orauit tertio eūdē ſmonē dicens.
⁊ hoc Primo ſm Raba. vt doceret nos
orare ɔtra ꝑterita ⁊ pſentia ⁊ futa mala.
Scdo vt doceret oratōes ad prem ⁊ filiū
⁊ ſpm ſcm dirigēdas ſꝫ aliqs. Tertio vt
oñderet ꝙ nlla orō nra ſine ꝑſeuerātia de
bet eſſe, ſed debet habere pncipiū: medi
um ⁊ finē.(Tunc venit ad diſciplos ſuos
⁊ dixit illis. Dormite iā ⁊ requieſcite) Si
cut em̄ dicit mgr hiſt. ⁊ innuit Mar. xiiij
chriſtus voluit diſcipulos aliqntulū dor
mire: et pꝰ paululū dixit: vt dic ibi Mar.
ſufficit. ⁊ tūc excitauit eos di(Ecce appro
pinqbit hora: ⁊ filius hominis tradet in
manus pctōrum.(Chryſ. autē dicit ꝙ tūc
cū dixit dormite ⁊c. erat maxime vigilan
dum. ſed chriſtꝰ dixit dormite vt ⁊c. Pri
mo vt oñderet ꝙ neqꝫ viſum poſſent ſuf
ferre futurorꝫ malorꝫ. Secūdo ꝙ nō indi
geret eorꝫ auxilio. Tertio ꝙ omino opor
tebat eum tradi(Surgite eamꝰ) obuiam
ꝓditori.(ecce appropinqbit q me tradet.
Adhuc eo loqnte ecce iudas vnꝰ de duo
decī vēit: ⁊ cū eo turba mlt.) Habuit ei ſe
cū cohortē militū: quā dedit ei pſeſ ad re
qſitōnem principū: ⁊ multos miſtros qs
dederant pncipes ſacerdotū: vt habet a
beato Jo.(cū gladijs).i. enſibꝫ. Conſue
uit em̄ in ſcptura vocari gladiꝰ q pugnat
(⁊ fuſtibꝫ) i. lignis. vt dr Mar. ſeu baculis
Milites qdem habuerūt arma. Hui aūt
ſeu famuli ſacerdotū ⁊ ſeniorꝫ habuerūt
fuſtes(miſſi a principibꝫ ſacerdotū ⁊ ſeni
oribus populi. Qui aūt tradidit eum de
dit eis ſignū di. Quēcunqꝫ oſculatꝰ fue
ro: ipe eſt: tenete eū:) Hoc aūt fecit ne lo
co chriſti capent Jacobū minorē q dño ſi
millimꝰ erat. Vñ et ꝓpter hoc ⁊ propter
alia frater dñi dicebat.(Et cōfeſtim acce
dens ad ieſum dixit. Aue rabbi) Modꝰ
erat ſalutādi ſic ⁊ nūc dicimꝰ: bonū veſꝑ
(Et oſculatꝰ eſt eū) qꝛ forte diſcipuli chri
ſic eū ſalutare ɔſueuerūt. In hoc tñ appa
ret maxima chri manſuetudo q ꝓditoris
oſculū nō repulit (Dixitqꝫ illi ieſus. Ami
ce) Amicū vocat ꝓditorē: qꝛ ipe diligebat
naturam: ⁊ eū ad amiciciā recipe patus
erat ſi penituiſſet. Etquia etiā chrs ꝓten
debat ſe illi eē amicū. Al' forte ſaluator
ironice loquit(ad qd veniſti:) qſi di. ſm
Aug. Bene noui qre veneris. Oſcularis
⁊ inſidiaris. amicū te fingis cū ꝓditor ſis.
Vñ ⁊ ſm Lu. dixit dñs: Juda: oſculo fi
liū homis tradis.(Tūc acceſſerūt ⁊ ma
nus iniecerūt in ieſū) ſcꝫ illi q erāt cū iuda
Priꝰ tñ qꝫ eū capent fuerūt pſtrati ab
eo: vt dic Joā. ipo dicēte. Quem qritis ⁊c
Ego ſum. Et ſilr dixit vt diſciplos ſine
rēt abire(⁊ tenuerūt eū. ⁊ ecce vnꝰ ex his
q erāt cū ieſu).i. petrus(extendens manū
exemit gladiū ſuū.) De iſto gladio dicunt
cōmunit expoſitores. ꝙ fuit gladiꝰ menſ
ſalis magnꝰ. In cena em̄ fuerūt duo ta
les quibꝫ agnus fuerat deciſus. Sꝫ mi
hi videt ꝙ fuerit enſis. Nā ſicut narrat
Lucas: chrs in cena dixit. Qui non habꝫ
vēdat tunicā ſuā: et emat gladium. Apli
aūt tunc ſic dt Theo. et Chryſ. aſſūpſe
rūt aim defendēdi mgrm. iō dixert. Ecce
duo gladij h. et hos gladios i auxiliū tu
lerūt ſm Chryſ. ad pugnandū. Vñ ⁊ qñ
milites voluerūt chriſtum cape: apli vo
luerūt eū defendere. Vñ vt dicit Lucas
dixerūt. Dñe ſi ꝑcutimꝰ i gladio: i. nūqd
dēmꝰ iſtos aggredi cū gladijs. Ex qbus
rōnabilit apparet ꝙ erāt gladij apti ad
pugnā: nō ḡ mēſales. qꝛ meliꝰ fuiſſꝫ hre
fuſtes: de qbus in villa ⁊ i horto ē ꝑſiſſe
potuiſſe inueniri copiā. Sꝫ qre petrꝰ ar
ripuit gladiū: cū deꝰ dixiſſꝫ nō eē reſiſtēdū
malo: Mat. v. Rñdet s. Tho. ſuꝑ Joā.
ꝙ dñs ꝓhibuerat defenſionem ſui. nō au
tem dñi. vel ꝙ apli adhuc erant imꝑfecti
Hec ille. Sꝫ quare chrs ꝑmiſit diſcipu
los ſuos arma portare: Dico ꝙ hoc po
tuit feciſſe vt Petrus ꝑcuteret ſeruū quē
ille ſanaret. ac ꝑ h euidenter appareꝫ ꝙ nō
defendi ſed mori volebat. Sed vnde en
ſes habere potuerunt: Dico ꝙ in domo
vbi cenauerant.(et ꝑcutiens ſeruū princi
pis ſacerdotū amputauit auriculā eius.)
Petrus enim voluit ſcindere caput eius:
vt dicit ſctūs Tho. ſuꝑ Joan. ſed ille de
clinauit. Et lꝫ ante petiuiſſent licentiā a
chriſto pugnandi: tamē petrꝰ non expe
ctauit chri rñſum.(Tūc ait illis Jeſus.
Cōuerte gladiū tuū i locū ſuū. oēs em̄ q
accepint gladiū: gladio ꝑibūt) i. ꝓꝑt gladi
um qd accepint: ſꝫ mgrm di. Intelligēdū

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

tñ eſt ſm eũdẽ ⁊ ſm Aug. ꝙ ille ſolꝰ accipe dꝛ gladiũ q̃ accipit illũ ſua auctẽ: ſecꝰ q̃ vtit͛ gladio iubente ſeu ꝑmittente lege vel iubente deo. Vel poſſumꝰ dicere ꝙ ſaluatoꝛ itẽdit dicere ſic. Ego nolo armis defendi. Et ſiq̄s ex vobis voluerit nunc cũ iſtis gladio pugnare: ꝑibit gladio iſto rũ militũ (An putas qꝛ non poſſũ rogare patrẽ meũ: et exhibebit mihi modo plꝰ q̄ duodecim legiones angeloꝝ.) Legio ꝯtinet ſex milia ſexcẽtos ſexagintaſex. Si aũt vnꝰ angelꝰ in vna nocte potuit occidere in exercitu ſennacherib .clxxxv. milia viros: vt ꝑꝫ .iiij. Reg. xix. q̄d potuiſſent duodecim legiões? Nec tñ chr̄s iſta dicit q̄ſi indigeret angeloꝝ ſuffragio: ſꝫ ad oñdẽdũ ꝙ euadere potuiſſet ſi voluiſſꝫ. Sanauit aũt eũ ſm Lu. primo ad ꝯuerſionẽ aſtãtiũ. ſecũdo ad ꝯfirmatõꝫ diſcipuloꝝ dubitantiũ. tertio ad inſtructionẽ noſtram: vt diſcamꝰ benefacere inimicis. et q̄rto ad oſtẽdendã volũtariã paſſionẽ. Nec tamẽ ꝓpter hoc ceſſauerũt impij ſm Chryſ. qꝛ cũ eſſet nox forte nõ viderunt. vl̄ ꝓpter odiũ. vel potius qꝛ tanq̄ milites et ſerui potiꝰ obedire voluerũt hoib9 q̄ deo (Quõ ergo implebũt ſcripture: qꝛ ſic oportꝫ fieri. In illa hora dixit Jeſus turbis. Tanq̄ ad latronẽ exiſtis cũ gladijs ⁊ fuſtib9 ꝯp̄hẽdere me. Quotidie apd̾ vos ſedebam docens in tẽplo) ſine armis et militib9 (et nõ me tenuiſtis. Hoc autẽ totũ factũ eſt vt implerent ſcripture ꝓphetaꝝ. Tunc diſcipuli oẽs relicto eo fugerũt. At illi tenentes ieſum duxerũt ad caipham ꝑncipem ſacerdotũ: vbi ſcribe et ſeniores ꝯuenerãt. Sicut autẽ dicit btũs Joã. iſti duxerũt ieſũ ꝑmo ad domũ Anne. ſꝫ tñ h̄ de. Matthęꝰ tacet. qꝛ annas nõ erat ſũmus ſacerdos illo anno: ſꝫ erat ſocer ſũmi ſacerdotis. i. caiphe. ideoq̄ ꝓpt̄ q̄ndã reuerentiã cũ trãſire haberẽt ꝓpe domũ eiꝰ ꝑſentauerũt ei chr̄m. Et etiã ſm ſanctum Tho. ſup Jo. hoc fecerũt de mãdato caiphe. q̃ hoc iuſſit vt ſe excuſabiliorẽ redderet cõdemnãdo cõdemnatũ. Eſt autẽ ſciẽdũ ad intellectũ ſeq̄ntiũ ꝙ ſm Matt. Mar. ⁊ Lu. trina negatio petri vidꝛ facta in domo ſũmi ſacerdotis. i. caiphe: qꝛ de anna q̄dã nõ faciũt mentionẽ. ſm Jo. ꝓ facta ẽ i domo anne. Et q̄dem Hiero. ſup Mat. ⁊ Beda ſup Lu. videt͛ velle ꝙ petrus in domo caiphe negauerit. Aug. ꝓ de ꝯſen. euan. vult ꝙ negatio tota facta ſit in domo anne. et ꝙ euangeliſte vident͛ dicere ꝙ ſit facta in domo caiphe loquũt͛ ꝑ recapitulatõem. Quidam alij dicũt ꝙ vna negatio fuit in domo anne. alie due in domo caiphe. Joãnes aũt dicit eas factas in domo anne: quia ipa ꝓpter rationes q̄ dicent͛ reputabat͛ domꝰ caiphe. Mihi videt͛ ꝙ ſententia Aug. ſit vera. ſed tñ ẽ dubium vnũ ſm iſtã ſententiã. Nam quãdo euãgeliſte recapitulãt iſtud: nullam faciũt mentionẽ de domo anne: ſꝫ tm̄ d̾ domo ſũmi ſacerdotis. quod videt͛ incõueniens: maxime apd̾ matth. q̃ iam añ dixerat chr̄m eſſe ductũ ad annã. Ad hoc dico ꝙ vt ꝑꝫ ex ioãne tã annas q̄ caiphas dicebat͛ põtifex, ⁊ ſicut dt̄ Aug. ⁊ s. Tho. qñ chriſtus ductus eſt ad annã: ductꝰ eſt duci ad caiphã: qꝛ erat caiphe voluntas. Et h̄ innuit Joan. q̃ dixit ideo euꝫ fuiſſe ductũ ad annã qꝛ erat ſocer caiphe. Et põt addi ꝙ dũ ducebat͛ ad annã: ducebat͛ vltimate ad caiphã: qꝛ illa erat via ſua. non incõuenit aũt idẽ ſil͛ ire vl̄ moueri ad mediũ ⁊ vltimũ. qꝛ ergo vterq̄ erat pontifex ⁊ ſummꝰ ſacerdos: ſꝫ diuerſimode. et erãt vniꝰ volũtatꝫ: ita ꝙ vnꝰ deferebat alteri. ⁊ domꝰ vniꝰ erat i via ad domũ altiꝰ ſõ Mar. et Lu. que facta fuerũt i domo vtriuſq̄: dicũt facta i domo ſũmi ſacerdotis: nõ exp̄ſſo vtꝝ eſſꝫ annas vl̄ caiphas. Silr̄ mat. ipaꝫ domũ anne vidꝛ dicere atriũ caiphe: ⁊ qñ ductꝰ eſt ad annã dixit ductũ ad caiphã rõe dicta. ⁊ q̃ ſunt facta i vtraq̄ domo: videt͛ dicere facta in domo caiphe. Dicit͛ ergo. (Petrꝰ aũt) ⁊ cũ eo alius vt dicit Joannes q̃ credit͛ fuiſſe ille (ſequebat͛) ꝓpter amorẽ) alonge (ꝓpter timorem (vſq̄ in atriũ ꝑncipis ſacerdotũ) ꝑmo vſq̄ in atriũ anne: vt dicit Joan. Deinde vſq̄ in atriũ caiphe: vt credit͛. Quõ aũt Petrꝰ potuerit intrare i domum anne declarat ipe Joannes di. ꝙ aliꝰ diſcipulꝰ ſequebat͛ cũ petro. ⁊ ille erat notus pontifici. ⁊ impetrauit ab ancilla oſtiaria ingreſſum petro. In hac aũt ꝑma domo. ſ. anne chr̄s eſt interrogatꝰ d̾ doctrina et diſcipulis

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ſuis. Ad qđ cū rñderet ſuſcepit alapā vt
dic̄ Joā. ab vno ſuo. ⁊ petr⁹ ter negauit.
Deinde chriſt⁹ fuit miſſus ligat⁹ ad do-
mū caiphe: in qua oēs alias ↄtumelias ⁊
ſententiā mortis accepit. iō dr̄ (Et igreſ-
ſus intro ſedebat) ad ignē (cū miniſtris: vt
videret finē. Principes aūt ſacerdotū). i.
caiphas ⁊ nō annas (⁊ omē ↄciliū) id eſt
mltitudo pncipū ſacerdotū ⁊ ſeniorum et
ſcribaꝝ (q̄rebāt falſū teſtimoniū ↄ ieſum)
qꝛ veros teſtes ſe poſſe iuenire deſpabāt.
(vt eū morti traderēt: ⁊ nō inueneřt cū mľ
ti falſi teſtes acceſſiſſent) Non em̄ q̄rebant
falſos teſtes ſimpliciť: qꝛ multi tales ac-
ceſſerunt ſed falſos: apparenter veros et
iuſtificabiles: q̄s nō erat facile inuenire.
(Nouiſſime aūt venerūt duo falſi teſtes ⁊
dixerūt. Hic dixit. Poſſum deſtruere tē-
plū dei ⁊ p⁹ triduū reedificare illud) Sꝫ
quō iſti teſtes fuerūt falſi: qꝛ dixerunt id
qđ ipe dñs dixerat Jo. ij. ſoluite teplū h̄
⁊ in trib⁹ dieb⁹ excitabo illud. Ad hoc dr̄ t
Hiero. ꝙ falſi teſtes fuerūt: qꝛ nō eo ſen-
ſu acceperūt verba quo dicta fuerūt. ſcꝫ d̄
tēplo corpis chřī. vnde et quedam muta
uerūt vt poſſent inferre calumniā. nā pro
ſoluite poſuerūt: poſſum deſtruere. ⁊ p ex
citabo poſuerūt: reedificabo. Vñ ⁊ mar.
dic̄ ꝙ nō erat ↄueniēs teſtimoniū illoꝛuꝫ
(Et ſurgens) de tribunali ex impatientia
(pnceps ſacerdotū) videns ꝙ ex nihilo po
terat eū ↄdēnare (ait illi: Nihil rñdes ad
ea que iſti aduerſum te teſtificanť. Jeſus
aūt tacebat) qꝛ ea que opponebāť n̄ erāt
rñſiōe digna. Et vt impleret illđ Eſa. liij.
Quaſi agn⁹ corā tōdente ſe obmuteſcet
(Et pnceps ſacerdotū ait illi. Adiuro te
p deū viuū vt dicas nobis ſi tu es chr̄s fi
li⁹ dei) Eſt ſciēdū ſic dr̄ s. Tho. ij. ij. q.
xc. ꝙ adiurare ē ordinare aliq̇d ad aliq̇d
p diuina. Eſt aūt duplex mod⁹ adiurā-
di. ſ. coactiuus et depcatiu⁹. Adiurare au
tem ſubditos p deū cogendo et deprecan
do eſt licitū: ſed ſupiores deprecādo ſolū
⁊ nō cogendo. Demones tñ licet adiura
re cōpellēdo ne nobis noceant: nō aūt de
pcando. Et eodē mō. ſ. cōpellēdo licꝫ ad-
iurare creaturas irrōnales: ne p eas dia-
bol⁹ nobis noceat. ⁊ ſimiliter depcando:
vt p eas deus nobis auxiliet. Adiurare
autem eas ſm ſeipas non vt mote ſunt
a deo vel diabolo eſt vanū ⁊ illicitū. Jſte
aūt ſūm⁹ pontifex adiurauit chr̄m coacti
ue ⁊ peccauit. Hec omnia ex ſctō thoma
Sꝫ ↄtra. qꝛ lꝫ chr̄s nō eſſꝫ ſubdit⁹ ſūmo
ſacerdoti: tamē hoc nō ↄſtabat ei. ideo li
cite videť potuiſſe cogere chr̄m. Ad hoc
dico ſm doctnā ſancti Tho. ꝙ ſūmis ſa
cerdotib⁹ ↄſtabat ieſum eſſe chriſtū. ⁊ eti
am ſi nō ↄſtabat eis ꝙ eſſet fili⁹ dei: eoꝝ
ignorantia erat affectata ⁊ craſſa. qꝛ ſigna
⁊ doctrina ⁊ interioꝛ motio ei⁹ euidenter
hoc oſtendebant. (Dicit illi ieſus) ne. ſ. vi-
dereť cōtēnere nomen dñi: p qđ fuerat ad
iurat⁹ (Tu dixiſti) ſupple veritatē. Jſte ei
erat modus loquendi affirmatiu⁹. Vn-
de et beatus Marc. dixit ꝙ dñs reſpon-
dit dicens: Ego ſū (Verūtamē dico vo-
bis: amodo). i. poſt hoc (videbitis filium
hoīs) q̄ mō a vobis n̄ magnipēdiť (ſedē-
tem a dextris virtutis dei. et venientē in
nubib⁹ celi) qđ fiet i die iudicij. Sꝫ q̄re
dicit amodo: Videtur em̄ ſignificare ꝙ
ſtatim poſt paſſionem hoc viſuri eſſent.
Ad hoc dico ſm Orig. ꝙ totū tp̄s a paſſi
one chřī vſq₃ ad diē iudicij q̄ſi p momen
to ſumiť reſpectu eternitatis. Sciēdū ē
aūt ꝙ vt eliciť ex Lu. ſiľ cū Mat. iudei in
iſto cōcilio cū chr̄s nihil rñderet teſtibus
prius interrogaueřt illū ſi eſſet chr̄s: vt di
cit Lu. Et ad h̄ vt idē dicit: ipe reſpōdit.
Si dixero vobis nō credetis mihi: ſi aūt
interrogauero: nō reſpondebitis mihi: ti-
mentes. ſ. ↄuinci. neq₃ dimittetꝫ. ſ. me abi
re. ⁊ poſtea ſubiūxit id qđ dictū eſt. ſ. (Ve
runtamē) ⁊c̄. Et tūc in illis verbis qꝛ di-
xit ſe ſeſſuꝝ a dextris dei intellexerūt ꝙ ſe
filiū dei faceret. ideo ſecūdo: vt dicit Lu.
interrogauerūt eū oēs ſiľ dicentes. Tu ḡ
es fili⁹ dei: ſiue hoc dixerūt nō interroga-
do: ſꝫ ↄcludendo ex dictis ei⁹. Et tūc pn-
ceps ſacerdotū adiurauit eum dicēs Ad-
iuro te ⁊c̄. vt dictum eſt. Et chriſt⁹ reſpō
dit ſm Mattheum. Tu dixiſti. Vel ſm
Lucā Vos dicitis. Oēs em̄ ↄcluſerant
ꝙ erat fili⁹ dei. Sed Matť. ſolum noiat
pontificē: qꝛ erat principalis. ⁊ qꝛ p⁹ cōeꝫ
omniū ↄcluſionē ipe ſolus adiurauit. Ex
his ergo patet ꝙ beatus Matthe⁹ non
recitat primā interrogationē ſꝫ ſcdaꝫ. ⁊ ta

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

men recitat verba q̄ chr̄s dixerat ad p̄mā
ſcʒ Verūtamē ꝛc. (Tunc p̄nceps ſacer-
dotū ſcidit veſtimēta ſua) ad ſignificandū
ꝙ chr̄s blaſphemaſſet deū: attribuēdo hoi
.i. ſibi id qd̄ eſt dei. ſ. eſſe deū. Cōſueuerāt
ei iudei i ſignū doloris ſcindere veſtes: ſic
nc̄ aliq̄ p̄ijciūt biretū ad terrā (dicēs Blaſ
phemauit: quid adhuc egem⁹ teſtib⁹? Ec
ce nūc audiſtis blaſphemiaʒ: Quid vobis
videt̄? At illi r̄ndentes dixerūt: Reus eſt
mortis. Tūc expuerūt in faciē eius: ꝛ co-
laphis eū ceciderūt) Eſt aūt colaph⁹ p̄p̄e
ꝑcuſſio colli: ſicut alapa genaꝝ: vn̄ ꝛ cola-
phizare eſt collū ꝑcutere: qd̄ tūc opprobri-
oſum erat apud iudeos: ſicut et mō apud
mauros: vt fert̄. (alij āt palmas in faciē ei
dederūt: dicēres: Propheriza nobis chr̄e
quis ē q̄ te ꝑcuſſit. Hoc deriſorie dicebāt:
q̄ſi dicerēt: Si es ꝓpha vt dicebat̄: diuina
nobis q̄s ꝑcuſſit te. Habebat ei faciē ve-
latā: vt dicit Lu. (Petr⁹ ꝟo ſedebat forꝭ)
nō extra domū. ſed extra locū in q̄ illude-
batur chr̄s. Stabat em̄ (in atrio). i. domo.
Eſt em̄ atrium dom⁹ ſpacioſa: cui ſolebāt
addi extrinſecus aliq̄ portic⁹. Videt̄ autē
ꝙ eſſet petr⁹ in clauſtro ſeu ſpacio qd̄ ſolʒ
eſſe ſine tecto in domib⁹ magnis: q꞉ ignis
erat in medio oim accenſus ſm̄ Lucā. Et
erat in atrio deorſum ſm̄ Mar. Vel erat
in atrio .i. in aliq̄ loco ignis. Nā ſm̄ aliq̄s
dicit̄ atriū. ſ. a caligine. Sciendū tn̄ eſt ꝙ
iſte negatiōes petri de quib⁹ dicet̄ fuerūt
facte in domo anne. ꝛ ea q̄ immediate an̄
dicta ſunt in domo caiphe. Vn̄ Matth.
hic nō tenet ordinē hiſtorie ſed recapitu-
lat ſm̄ Aug᷒. (Et acceſſit eū vna ancilla
dicēs: Et tu cū ieſu galileo eras) Iſta fuit
ancilla oſtiaria: vt dicit Ioaꝝ. ad cui⁹ vo-
cē petrus primā negatiōeʒ fecit: nō in ip̄o
ingreſſu dom⁹: ſed poſt ingreſſum cū ſta-
ret ad ignē: vt dicit Mar. ſeu ad lumē: vt
dicit Luc. ꝛ idē eſt. Vn̄ ſubdit̄ (At ille ne
gauit corā oib⁹ dicens: Neſcio q̄d dicis.
Nō em̄ forte illū ad ianuā cognouit: cuʒ
eſſet nox: ſed cū eū fuiſſet intuita ad lumē
vt dicit Lu. Sed q̄re nō ſic interrogauit
de Ioāne. Forte hoc fuit q꞉ Ioānes erat
familiaris in domo: idō deferebat ei. nec tn̄
deferebat ſocio: q̄a forte neſciebat ꝙ ille
eſſʒ ꝑ q̄ rogauerat ioānes. Vl̄ forte nō cō
ſtabat ei ꝙ ioānes eſſʒ chr̄i diſcipul⁹. De-
p̄hendit aūt hoc de petro: forte q̄a triſtis
ſtabat aut flebat. Quātū ad iſtā p̄mā ne
gationē ꝯueniūt oēs euāgeliſte: q̄ntū ad
alias duas differūt: q꞉ vn⁹ dic̄ eas factas
ad vocē vni⁹ ꝑſone: ali⁹ ad vocē alteri⁹: ſʒ
tn̄ reuera oēs dicūt veꝝ: q꞉ mlte ꝑſone cō
currebāt: ꝛ vn⁹ exp̄mit vnā: ali⁹ aliā: Poſt
iſtā aūt p̄mā negationē: vt d̄r be. Marc⁹
Petr⁹ exijt. i. exibat foraſ ante atriū: ꝛ gal
lus cātauit: vt dicit idē Mar. ſed credit̄ ꝙ
petrus nō audiuerit: q꞉ erat ſuſpēſus aīo
Nam timebat. Et duʒ exiret: alia ancilla
etiā incuſauit eū: ꝛ redijt ad ignē vt ſe pur
garet: idō ſequit̄ (Exeūte aūt illo ianuā). i.
dū exiret: non aūt poſtq̄ exierat. Timuit
em̄ petr⁹: idō exire voluit. Exeūte aūt illo
.i. cū ſe ad exeūdū p̄pararet: vt d̄r Auguſ.
erat tn̄ adhuc p̄pe ignē: vt dicit Io. (vidit
eū alia ancilla: ꝛ ait his q̄ erāt ibi: Et hic
erat cū ieſu nazareno. Et iteꝝ negauit cū
iuramēto: q꞉ nō noui hoieʒ) Mat. ꝛ mar.
videt̄ dicere: ꝙ ad vocē hui⁹ ancille nega-
uerit ſcd̄o. ſed Io. d̄r. ꝙ ad vocē aſtantiū.
Lu. ꝙ ad vocē cuiuſdaʒ. Sed reuera fuit
ad vocē aſtātiū: q̄ tn̄ fuerāt excitati ad vo-
cē ancille: idō oēs veꝝ dicūt (ꝛ poſt puſillū)
.i. poſt ſpaciū hore vni⁹: vt d̄r Lu. iam ei
petr⁹ ſtabat ſecur⁹ (acceſſerūt q̄ ſtabāt: et
dixerūt petro: Vere ꝛ tu ex illis es: nā et
loq̄la tua manifeſtū te facit) Mat. videt̄
dicere ꝙ iſta tertia negatio fuerit facta ad
vocē aſtātiū: ꝛ ſil̄r Mar. Luc. ꝟo ꝙ ad vo
cē cuiuſdā. Io. aūt ꝙ ad vocē cognati ei⁹
cui⁹ abſciſa fuerat auricula: q̄ dicebat ſe
eū vidiſſe in horto cū ieſu. Et oīa iſta vera
ſunt: et ſil̄r ꝯcurrerūt: vt de ſe pōt eſſe ma-
nifeſtū (Tūc cepit deteſtari ꝛ iurare q꞉ nō
nouiſſet hoiem). i. cepit iurare iuramento
execratorio: qd̄ ē ḡuiſſimū: vtpote dicēdo
nūq̄ bn̄ faciat mihi de⁹ ſi ita ē. Scd̄a aūt
negatō fuit cū iuramēto aſſertorio ſimpl̄r
puta dicēdo: ꝑ deū ita eſt. In hoc āt iura-
mēto inducit̄ de⁹ ſolū vt teſtis: ſʒ i execra
torio inducit̄ vt teſtis ꝛ iudex. Vel forte
vtroq̄ iuramēto in tertia negatiōe vſus ē
vt innuit text⁹ dicēs: ꝙ cepit nō ſolū dete
ſtari. i. execrari: ſedetiaʒ iurare (Et ꝯtinuo
gall⁹ cātauit) ſcd̄a. ſ. vice: vt d̄r mar. ꝛ iſtā
ſcd̄aʒ vocē petr⁹ credit̄ audiuiſſe: vn̄ ſbdit̄

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

recordatus eſt Petrus verbi Jeſu qđ di/
xerat: prius ꝙ̄ gallus cātet: ter me negab)
Dicit hic btūs Lucas: ꝙ chr̄s perꝫ reſpe
xit: ⁊ tūc petrus cōpunctꝰ eſt. Iſtū tñ re/
ſpectū Augꝰ dicit fuiſſe ſpūalem: qꝛ.ſ. eꝰ
miſertꝰ eſt. Nā corpalit̃ videt̃ fuiſſe impoſ
ſibile ꝙ eū aſpexerit: qꝛ petrus erat foris ⁊
deorſum: vt ex dictis pꝫ (Et egreſſus fo/
ris) extra domū. Fuit em̄ vt dicit magiſt.
hiſto. ad cauernā q̄ mō dr̄ gallicātus: ⁊ in
ea (fleuit amare) et extūc ꝯſueuit ſꝑ ad pri/
mū galloꝝ cantuꝫ ſurgere ad orōem vſqꝫ
ad horā matutinā: vt habet̃ in itinerario
Clemētis ꝑiſta negatiōe. Nō tñ videt̃ ꝙ
ad ſpeluncā illā iuerit ſubito: vel ſi iuit: in
ea paꝝ ſtetit: qꝛ Marcꝰ videt̃ velle ꝙ fue
rit in domo Anne.

Quantū aūt ad tertiū: id eſt quō chr̄s
fuit ſententiatꝰ dr̄ (Mane aūt facto) Nā
tota nocte illuſerāt ei: poſtqꝫ ſe dei filium
dixerat (Conſiliū inierūt oēs ꝑncipes ſa/
cerdotū ⁊ ſeniores ꝑpl̄i aduerſus ieſum vt
eū morti traderēt) Hoc ꝯſiliū hic a beato
Mat. ponit̃ ꝑ recapitulationē. Fuit ei fa
ctū anteqꝫ ieſus ſe fateret̃ filiuꝫ dei: vt in/
nuit magi. hiſt. Et hoc eſt rōnabile. Ex q̊
em̄ iam eū ad mortē ꝯdēnauerāt tāqꝫ reū
mortis: ad q̄d feciſſent ꝯſiliū vt eū morti
traderēt. Fecerūt g̊ hoc ꝯſiliū qñ voluer̄t
inuenire teſtes ad ꝯuicendū eū. Quāuis
etiā rōnabile ſit vt ꝯſiliū fecerit quō ꝑſidi
reum mortis ꝓbarent (Et vinctū adduxe
runt ⁊ tradiderūt pontio pilato) Hieroñ.
Habebāt em̄ hūc morē: vt ſi quē adiudi/
caſſent morti ligatū iudici traderēt. Hec
ille. (preſidi) id eſt poteſtati. De noīe autē
Pilati diximꝰ ſabbato poſt tertiā dñicaꝫ
Aduentus. (Tunc videns iudas q̄ tradi
dit eū ꝙ damnatus eſſet: penitētia ductꝰ
retulit triginta argenteos ꝑncipibꝫ ſacer/
dotū et ſenioribꝫ: dicēs: Peccaui tradens
ſanguinē iuſtum) Sicut aūt dicit Augꝰ.
nō eſt certa dies i qua iudas argēteos re/
tulerit. Vñ quidā dicūt: ꝙ hoc fecit audi/
ta reſurrectiōe quā futuram nō credebat.
Quidā: ꝙ viſis ꝓdigijs i hora mortꝫ chri/
ſti. Quidā autē: ꝙ qꝫprimū vidit ieſuꝫ da
tum in manus preſidis. Tunc em̄ erat iaꝫ
morte damnatꝰ q̄ ad iudeos: et credidit
ꝙ etiam a pilato damnaret̃ ad ꝯplacentiā
principū. Iſtud autē magis videt̃ conſo/
nū euangelio. Qualitercūqꝫ tñ fuerit ipſa
eiꝰ pnia inutilis fuit: quia caruit ſpe venie
vt pꝫ in textu. (At illi dixerūt: Quid ad
nos) .ſ. ꝑtinet (Tu videris) .i. videbis ſi bñ
vel male feciſti (et ꝓiectis argēteis in tem
plo abiens laqueo ſe ſuſpēdit) ⁊ crepuit:
vt dicit bea. Petrus Actu. ij. Sicut enīꝫ
dicit magiſ. hiſt. credit̃ rupto laqueo ceci/
diſſe ⁊ ſic crepuiſſe. (Principes autē ſacer
dotum acceptis argenteis dixerūt: Non
licet eos mittere) id ē remittere ſm̄ magi.
hiſto. (in corbonā) vnde. ſ. eos tulerant: vt
idē dicit. Eſt autē corbona vas in q̄ vota
et oblatōes populi reponebant̃: quia cor/
ban hebraice idē eſt qđ munꝰ votiuū lati
ne: vt dicit magi. hiſto. (Quia preciū ſan/
guinis eſt) Iſti ſtulti reputabāt mortem
chriſti iuſtiſſimā: ⁊ tamē preciū eius repu
tabant prophanū: vnde conuerterūt illō
in vſum ꝓ mortuis. (Conſilio autē inito
emerūt ex illis agrum figuli) id eſt cuiuſ/
dam viri qui ſic dicebat̃: eo ꝙ figulus eſſꝫ
ſm̄ Magiſt. hiſto. Vel ly figuli: vt idē di
cit eſt ꝓprium nomē. Vel ſm̄ alios ager fi
guli dicebat̃: quia ibi quilibet figulus in/
uenire poterat terrā aptam vſui ſuo (in ſe/
pulturam peregrinoꝝ. Propter quod vo/
catus eſt ager ille Acheldemach: hoc eſt
ager ſanguinis: vſqꝫ in hodiernū diē. Tūc
impletum eſt quod dictū eſt ꝑ Hieremiā
prophetam dicentē. Contra: quia in li/
bro Hieremie iſta non inueniunt̃. Ad hoc
dicitur primo ſm̄ Hieronymū: ꝙ ly Hie/
remiam: nō eſt de textu: nec in antiquis li
bris inuenitur. Et tūc quod dicit̃ prophe
tam: debemus intelligere Zachariam: qꝛ
Zacharie. x. habetur iſta ſententia: qꝫuis
non iſta verba. Apl̄i em̄ plerūqꝫ allegaue
runt ſententiā contēptis ꝟbis. Scđo da/
to ꝙ ly Hieremiā: ſit de textu: dicit̃ ꝙ licꝫ
iſta autoritas nō repiatur i libro Hiere.
quē habemus: tamē repitur in alio q̄ non
eſt de canone biblie. Vñ Hiero. refert ſe i
quodā libello qui Hieremie aſcribebatur
iſta legiſſe de verbo ad verbuꝫ. Tertio dr̄
ꝙ ſm̄ Hierony. in li. de optimo ꝑ̄ne iterp/
tādi: iſta autoritas ſentētialiter ſumpta ē
partim Zacha. xj. partim Hiere. xxxij. ſed
tñ Matt. totā attribuit Hiere. ſicut fre/

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

quẽter faciunt auctores. Intelligit̃ aũt ſic
(Et acceperũt) ipſi ſacerdotes (triginta ar
gẽteos) q̃ ſunt (p̃ci um app̃ciati). i. chriſti
(quẽ) chr̃m (app̃ciauerũt) ipſi. ſ. ſacerdotes
(a filijs iſrl'). i. a Juda: ponẽdo pl'r p ſin-
gulari: maxime q2 ipſe tenebat pſonã oim
iudeoꝶ qb9 placebat iſta ꝓditio. Ul' a fi-
lijs iſrael. i. a iuda et complicib9 ſeu ↄſen
tientib9. Credendũ eſt em̃ ꝙ aliq̃s ſocios
habuerit ad malũ. Uel ly a filijs iſrl' nõ
refert̃ ad ly app̃ciauerũt ſ3 ad ly accepert̃.
q2 tale p̃ciũ fuit p̃mo acceptũ a pplo qui
illõ offerebat ꝓ votis dño. (Et dedert̃
eos i agꝶ figuli). i. ꝓ agro figuli (ſic̃ ↄſti-
tuit mihi dñs. i. ↄſtitutũ reuelauit. Iſtud
aũt vltimũ nõ habet̃ in zacharia. habet̃ aũt
in li. hieremie quẽ nõ habem9. ⁊ etiã ſnia-
lit̃ habet̃ Hiere. xxxij. vbi d2 ꝙ de man-
dato dñi empt9 ẽ ager q̃dam. ꝑ quã em-
ptionẽ intellexit matthe9 iſtam figurari.
Aug. tñ de ↄſen. euan. q̃ ad tertiam expo
ſitionẽ declinat: dicit ꝙ hoc vltimũ eſt in
telligendũ dictũ eſſe ab euãgeliſta. ſ. ſicut
ↄſtituit mihi dñs: q̃ voluit dicere ſibi a
dño inſpiratũ ꝙ hec ꝓpheria ad chr̃i ven-
ditõem ꝑtineret (Jeſus aũt ſtetit añ p̃ſi-
dem) Tacet hic matthe9 q̃d dixerint iſti
qñ chriſtũ p̃ſentauerũt pilato. Dicit ta-
mẽ Joan. ꝙ pilat9 dixit eis: Quã accuſa
tõem affertis aduerſus hoiez iſtũ. At illi
ſic̃ dicit Lu. accuſauert̃ eũ in trib9. ſ. q2 cõ
mouebat gentẽ. ⁊ q2 ꝓhibebat tributum
dari ceſari. ⁊ q2 ſe fecerat regẽ iudeorum.
q̃ſi vellet ſibi regnũ vſurpare. S3 pilat9
de duob9 p̃mis nõ curauit. Nõ q̃dem de
p̃mo: q2 cũ eſſ3 gentil' nõ curauit ſi chr̃us
cõmouebat pplm p̃dicãdo opiones no-
uas in fide iudaica. Nec3 d2 ſcdo. q2 ex
publica fama nouerat: vt rõnabilit̃ credit̃
ꝙ ipſe dixerat Matt. xxij. Reddite q̃ ſũt
ceſaris ceſari: Jõ ſolũ introgauit ð t̃tia.
Et h̃ ẽ q̃õ dixit mat. (Et introgauit eum
p̃ſes di. Tu es rex iudeoꝶ:) Et tũc chr̃s
dixit (Tu dicis). i. veꝶ eſt. ⁊ vt dic̃ be. Jo
an. dixit ei. ꝙ erat q̃dem rex ſ3 ſuũ regnũ
nõ erat de hoc mũdo. Uñ pilat9 intelle
xit ꝙ nõ erat ↄtrari9 impatori. Sic̃ aũt.
dic̃ Jo. pilat9 exijt de p̃torio. vbi i ſecre
to examiauerat ieſũ: et dixit iudeis. Ego
nullam inuenio cãm in eo qua dignus ſit

morte. Et tũc vt d2 Lu. replicauerũt pri-
mã accuſatõez dicentes. Cõmouit popu
lũ ꝑ oẽz iudeã incipiẽs a galilea vſ3 huc
Et tũc vt idẽ Lu. dicit. Pilatus audiẽs
ꝙ galile9 eſſ3 miſit eũ ad herodẽ: q̃ erat
dñs galilee: ⁊ tũc erat in hierl'em. Hero-
des aũt eũ libent̃ vidit ſperãs ſe aliq̃õ ſi-
gnũ ab eo videre. ſ3 reputauit fatuũ. q2 ni
hil rñdebat. Jõ remiſit eũ ad pilatũ: illu
ſum prius in veſte alba. Et tũc vt idem
Lu. d2 Pilat9 dixit pplo. Ecce ego ni-
hil in eo inueni: ſ3 nec3 herodes. Jõ ca-
ſtigabo eũ: ſ3 tñ nõ occidã: ſ3 dimittã illũ
Et illi oino petebãt vt crucifigeret̃. Jdõ
d2 Matthe9. ſ. poſt regreſſum chr̃i ab he
rode (Et cũ accuſaret̃ a p̃ncipib9 ſacerdo
tum ⁊ ſenioꝶib9) q̃ſ replicabãt ⁊ agg̃uabãt
p̃ores accuſatões ꝙ̃tũ poterãt (nihil rñ-
dit. Tũc dixit illi pilat9. Nõ audis q̃nta
aduerſũ te dicũt teſtimonia: ⁊ nõ reſpon
dit ei ad vllũ verbũ. ita vt miraret̃ p̃ſes
vehement̃. Per diẽ aũt ſolennẽ). i. in die
paſce (conſueuerat p̃ſes dimittere populo
vnũ vinctũ quẽ voluiſſent) Erat em̃ a ro
manis ↄceſſum iudeis: vt in die paſce: in
q̃ recolebãt bñficium egreſſionis de egy-
pto poſſ3 vnus de carcere liberari in me-
moriã dicte liberatõis. Pilat9 g̃ ſciens e-
os ad fuandã iſtã ↄſuetudinẽ inclinatos:
⁊ ex alia pte credẽs ꝙ nunq̃ peterẽt barra
bã: q2 homicida erat ⁊ ſeditioſus et peſſi-
mus: vt h2 Lu. xxiij. ꝓpoſuit eis quẽ vel-
lẽt dimitti de his duob9. ſ. chr̃m an barra
bã: credẽs ſe hac via chr̃m libare. Di g̃.
Habebat aũt tũc vnũ vinctũ inſignẽ. i. fa
moſum in malo. (qui dicebat̃ barrabas.
Cõgregatis ꝰo ill' dixit pilatus. Quem
vultis dimittã vobis: barrabã an ieſum
qui dicit̃ chriſt9. Sciebat em̃ ꝙ ꝑ inuidi-
am tradidiſſent eũ. Sedente aũt eo pro
tribunali). i. in tribunali. Eſt aũt vt dic̃
Raba. tribunal iudicũ: ſoliũ regũ: ⁊ cathe
dra mgr̃oꝶ ſeu doctoꝶ (Miſit ad eũ vxor
ei9 di. Nihil tibi ⁊ iuſto illi). i. nihil ha-
bes cũ eo facere: nec debes te ð eo intro-
mittere: q2 iuſt9 ẽ (Multa em̃ paſſa ſum
hodie ꝑ viſũ ꝓpt̃ eũ. Ad cui9 euidentiã
ſciẽdũ ẽ ſm mgr̃m hiſt. ⁊ alios ſctõs ꝙ di
abol9 vidẽs ordinẽ paſſionis chr̃i: ⁊ pa-
tientiam eius. et forte etiam ſctõs i limbo

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

exultantes timuit ꝑ mortē chri ꝑdere pn-
cipatū. Ideo ſicut ante ꝓcurauit ei⁹ mor
tē: ne ꝑ ei⁹ ꝑdicationē ↄuerterenť ani: ita
poſtmodū ꝓcurauit ei⁹ liberatōez ꝑ vxo-
rē pilati q̄ adhuc dormiebat. Apparuit
eni vt cōmer teneť in ſomnis ope diaboli-
co aliqđ terribile qđ ſibi et marito immi-
neret ex morte hui⁹ ſcti viri. (Pncipes āt
ſacerdotū ⁊ ſeniores ꝑſuaſerūt ꝑpl'is vt pe
terēt barrabā: ieſū ꝟo ꝑderēt. Rūdēs āt
ꝑſes ait illis. Quem vultis vobis ď duo
bus dimitti: At illi dixerūt: barrabā. Di
xit illis Pilat⁹. Quid igiť faciā de Ieſu
q̄ dr chrs). i. vnct⁹. Loco h⁹ dic̄ Marc⁹.
Quid igiť faciā regi iudeoꝝ: Et h̄ ideo:
qꝛ ſoli reges iudeoꝝ inungebanť. Dicūt
omnes: Crucifigať. Ait illis ꝑſes. Quid
eni mali fecit: At illi mag̃ clamabāt dicē-
tes. Crucifigať. Uidens aūt pilat⁹ qꝛ ni-
hil ꝓficeret: accepta aq̄ lauit manus corā
populo dicēs) Per hec tamen nō excuſať.
qꝛ cū iudex eſſet iuſticiā obſuare tenebať.
⁊ tamē propter fauorē populi ⁊ timorem
ceſaris damnauit euz ſine teſtib⁹ ⁊ ↄfeſſio
ne et ꝓceſſu ⁊ defenſiōib⁹ iuridicis. (In-
nocens ego ſum a ſanguine iuſti huius:
vos videritis. Et reſpōdit vniuerſus po-
pulus dicēs. Sanguis eius). i. vidicta et
pena q̄ infligenda eſt ꝓ ſanguie ſeu morte
eius (ſup nos et ſup filios nr̄os). ſ. ſit. ⁊ ita
factū eſt. qꝛ vſq₃ hodie ꝓpť hoc peccatuz
ſunt diſꝑſi. Matth. aūt Marc⁹ et Lu.
hic multa omittūt: ⁊ ponūt ↄcluſionem:
quam vltimate fecit pilat⁹ ꝙ crucifigere
tur: ſed Ioan. ſupplet. Sciēdū ḡ eſt ꝙ
pilatus voluit liberare chrm multiplici
cauſa. Primo qꝛ videbat eū iuſtū. ⁊ iude
os odio ⁊ inuidia moueri. Scđo qꝛ vxor
ſua hoc petiuerat. Uoluit aūt liberare p̄
mo dicēdo ꝙ erat iuſt⁹ ⁊ nō habebat cāz
mortꝭ. Scđo ꝓponēdo quē dimitti vellēt.
Tertio reꝑhendēdo iudeos qn̄ petebant
barrabā di. Quid eni mali fecit: ⁊ c̄. Uñ
tūc voluit eos multꝭ ꝟbis auerte. Quar
to flagellādo ⁊ ↄfundendo chrm: vt ſic ſa
tiati parcerēt ei mortē. Et hoc tāgit Io.
di. ꝙ pilat⁹ flagellauit chrm ⁊ coronauit
ſpinis: ⁊ induit purpura. ⁊ dedit ei arun-
dinez ꝓ ſceptro regio. ⁊ ſub iſta forma du
xit cū ad populū dicens. Ecce homo. Et
tūc illi multo magis clamauerūt vt cruci
figereť: quia ſm legem mori deberet). Et
addiderūt quartā accuſationē. qꝛ filiuz di
ſe fecit. Quod cū audiſſet Pilatus valde
timuit viri ſctitatē. ⁊ iterꝝ introduxit eū
intus in p̄toriū. ⁊ interrogauit. Unde es
tu: ⁊ c̄. Et ſtatuit pilat⁹ omnino liberare
eū: ſ₃ iudei clamauerūt. Si hūc dimittis
nō es amic⁹ ceſaris. Quod cū audiſſ₃ pi-
latus: dnm ſuū ceſarē timens offendere:
dedit ſniam ꝙ chrs crucifigereť. Oia p̄
dicta diffuſe narrat Io. ſed alij omittunt
tangentes breuiť ꝙ pilat⁹ eū flagellauit:
⁊ illuſit et ↄdēnauit. Dicit ḡ Mat. (Tūc
dimiſit illis barrabā: ieſū aūt flagellatuz
tradidit eis vt crucifigereť. Tūc milites
p̄ſidis ſuſcipiētes ieſū) Iſta nō ſunt facta
poſt ſniam de morte ei⁹: ſed ante: vt di
Io. ſed tamē Mat. hic ea recapitulat (in
p̄torio). id ē domo in qua p̄tor iudiciū fa-
cit (ↄgregauerūt ad eū vniuerſā cohor-
tem. Et exuentes eū chlamydē coccineā
circūdederūt illi). i. veſtez rubeā i ſilitudi
nē purpure q̄ reges vtunť. Uñ Marcus
dicit eū indutū purpura. Uel forte in ea
aliqđ purpure fuit (Et plectētes coronaz
de ſpinis). i. iuncis marinis: vt dic̄ magr̄
hiſt. ꝙ iunci pungūt vt ſpine. (poſuerunt
ſup caput eius ⁊ arundinē in dextra eius:
Et genu flexo ante eū illudebāt ei dicētes
Aue rex iudeoꝝ) q̄ſi diceret. Uoluiſti q̄dē
ſ₃ nequiſti regnare. Iſta faciebant genti-
les. ſed tñ vt dicit mgr̄ hiſt. qꝛ iudeis au-
ctorib⁹ iſta fiebāt: ideo in paſceuen ad o-
rationē ꝓ iudeis genua nō flectim⁹. Q̄uis
vt idē dicit forte etiā aliq̄ iudei cū genti-
lib⁹ idem fecerūt. (Et expuētes in eū acce
perūt arūdīnē ⁊ ꝑcutiebant caput ei⁹. Et
poſtq̄₃ illuſerūt ei) corā ꝑplō. Sic̄ ei dicit
Ioā. ⁊ allegatū ē: duxerūt eum i ↄſpectu
populi indutū purpura. et rōnabile eſt ꝙ
dixerūt etiā. Aue rex iudeoꝝ videre popu
lo ꝑ q̄ ↄſiderādo iſta fiebāt (exuerūt eū chla-
mydē coccineā. ⁊ induerť eū veſtimentis
ei⁹) in q̄b⁹ duct⁹ ē ad mortē vt cognoſcere
tur ab oib⁹ (Et duxerūt eū vt crucifigerēt
ipe tñ portabat crucē ſuā vt dr Io. (Exe
untes aūt) de p̄torio chrs ⁊ duo latrōes
⁊ milites: poſt q̄s ſecute ſunt nobiles mu-
lieres: vt dic̄ Luc. (inuenerūt hoiez cyre

neum(a cyrene ciuitate: (noīe Simonem
hunc angariauerūt).id eſt iniuſte coegerūt
ad pſonale opus:vt.ſ.pſonalit̄ fuiret ī por-
tando crucē chri. Eſt em̄ angaria onꝰ pſo-
nale tm̄:pangaria vō onus pſonale et rea-
le:vt cū quis aliq̄d ſuis expenſis facit:(vt
tolleret crucē eius) ſedqꝛ dicit Jo.ꝙ chr̄s
portauit crucē ſuā:opoꝛꝫ dicere ꝙ chr̄us
eam p aliquā vie partē portauit: ſedqꝛ feſ-
ſus erat:impoſuerūt eā alij. Uel opoꝛꝫ di-
cere ꝙ ſimon adiuuerit chr̄m:ita ꝙ ambo
portabant. ⁊ hoc innuit Lu.dicēs: Et im-
poſuerunt ei crucē portare poſt ieſum(Et
venerunt in locū q̄ dicit̄ golgatha: qd̄ eſt
caluarie locus.) Scd̄ꝫ magi.hiſt. ille locꝰ
dicebat̄ caluarie vel caluariaꝝ locꝰ: qꝛ ibi
decollabant̄ rei: ⁊ erāt ibi mlt̄a oſſa capi-
tū humanoꝝ. Caluaria em̄ ꝓprie eſt os ca-
pitis hūani. Sctūs aūt Amb.ſup epl̄am
ad Roma.dicit ibi ſepultū eſſe Adā ⁊ ab
eius caluaria ſic appellatū eſſe locū. Sed
vt dicit idē Magr̄: iſta credunt̄ a falſa-
rijs fuiſſe inſerta dictis Ambroſij. Lꝫ em̄
Adā habitauerit in hierl̄em:vt dicit Hie-
rony.ad marcellā in epl̄a q̄ incipit: Men-
ſurā charitas.in q̄ etiaꝫ dicit ꝙ fuit ſepul-
tus in loco caluarie: ē aliorꝝ opiniōe lo-
quēs vt credo: tñ idē ſup Mat.dr̄:ꝙ adā
fuit ſepultꝰ in ebron:vt patꝫ Joſue.xiiij.
Uñ ebron antiq̄tus dicebat̄ cariatharbe
.i.ciuitas q̄ttuor.qꝛ q̄ttuor magni pr̄iar-
che ſunt ibi ſepulti cū vxoribꝫ ſuis.ſ. Adā
et eua: Abraā ⁊ ſara: Jſaac ⁊ rebecca: Ja-
cob et lya. Et lꝫ ebron nō ſit hierl̄em: ē tñ
ei vicina. Uñ in eadē terra paſſus eſt dñs
et habitauit ac ſepultꝰ eſt adā. Et paradi-
ſus etiā terreſtris videt̄ ſub eadē regione
eſſe verſus oriente: qꝛ illa regio eſt tepera-
tiſſima: vt dicit̄ ab Alberto de natura lo-
coꝝ:q̄ dicit:ꝙ optīma habitatio ē ſub pa-
ralello tranſeunte p Rodum inſulā. Di-
cit aūt ſctūs Tho.iij.q.xlvj.arti.x.ad.iij.
ꝙ ꝯueniētius eſt chr̄m eſſe crucifixū in lo-
co dānatoꝝ q̄ iuxta ſepulcꝝ ade: in ſignū
ꝙ nō ſolū p originali pctō:ſedetiā p actu-
alibꝫ moriebat̄. Eſt aūt notandū ꝙ nō eēt
ꝯtra fidē neqꝫ ꝯtra ſcripturā expſſ: tenere
ꝙ adā ſepultꝰ fuerit in hierl̄m:lꝫ ſit falſuꝫ
Sed ꝯtra pmo: qꝛ ebron dicebat̄ antiq̄tꝰ
cariatharbe.i.ciuitas q̄ttuor.ſ.pr̄iarchaꝝ

Dico ꝙ ſm aliq̄s dicebat̄ cariatharbe .i.
ciuitas arbe patris.ſ. Enoch: vel ciuitas
quattuor gigantū ibi ſepultoꝝ.ſ.achiman
ſiſai:thalmai: ⁊ patris eoꝝ. Sed ꝯtra ite-
rū ſecūdo:qꝛ Joſue.xiiij. dicit̄ ꝙ ibi ſcꝫ in
ebron Adā maximꝰ ſepultus eſt. Dico ꝙ
adam ſꝫ aliq̄s eſt nomē appellatiuū: lꝫ ap-
propriet̄ pmo hoi: vñ idē eſt dicere: Adā
maximꝰ qd̄ homo maximꝰ. Et ſic ſm ali-
quos ibi adā ſtat p hoie pmo: ſm aliq̄s p
quodā gigāte:ſm alios p abraā. Et ꝯfir-
matur:quia dicit̄ adā maximꝰ ad differē-
tiam minoris:quē nō eſt facile fingere q̄s
fuerit:niſi ſumat̄ adam p homie. Confi-
mat̄ etiā:qꝛ Amb.etiā i.xix.epl̄a ad oꝛūci-
anū: tenet adā ſepultū fuiſſe in mōte cal-
uarie. (Et dederūt ei bibere vinū cū felle
mixtū) Joā.dicit ꝙ erat acetū. Mar.vō
ꝙ erat vinū myrrhatū. Dicit aūt Augꝰ.
de ꝯſen.euāge.ꝙ Mat.poſuit fel p ama-
ritudine. Uinū em̄ myrrhatū eſt amariſſi-
mū. Q, aūt dicit Joā. ꝙ fuit acetū: dicit̄
dupl̄r. Uno mō qꝛ illō vinū erat aceroſū.
Ad cuius euidentiā ſciendū eſt ꝙ in q̄dā
libro hebreoꝝ q̄ intitulat̄ Judicū ordina-
rioꝝ:ſcribit̄: ꝙ qꝛ Salomō dixerat Pro-
uerb.xxxj. Date ſicerā.i.potū inebriatiuū
merentibꝫ:et vinū his q̄ amaro ſunt anio:
vt bibāt ⁊ obliuiſcant̄ egeſtatis ſue: ⁊ do-
loris ſui nō recordent̄ amplius. Jō ſenio-
res iudeoꝝ occaſione dicti Salomōis ſta-
tuerūt vt morte dānatis daret̄ vinū aro-
maticū: vt poſſent faciliꝰ mortē tolerare.
Jn hierl̄m aūt erāt mulieres deuote: q̄ ex
pietate ⁊ deuotiōe hoc vinū dabāt. Judi
ergo cupiditate ⁊ crudelitate ducti: tāle vi-
num p ſe acceperūt: iuxta illud Amos.ij.
Uinū dānatoꝝ bibebāt. Loco autē eius
poſuerūt vinū aceroſum cū felle.i.myrrha
ꝯmixtū. Poſſumꝰ etiā dicere ſcdo: ꝙ illō
vas de q̄ dicit Joan. ꝙ erat aceto plenū:
nō ꝯtinebat vinū aut potionē que dabat̄
dānatis ad exhilarandū: ſed erat ibi p fe-
tore cadaueꝝ:vel alia cauſa:puta qꝛ foret
vt dicit Magi.hiſt.milites tulerāt ſecum
vile vinū ad bibēdū: qd̄ ex ſolis calore v-
ſum fuerat in acetū. Uñ ⁊ Mat.q̄ dr̄ illō
vinū nō fuiſſe felle mixtū:poſtmodū in ſe-
q̄ntibꝫ facit et mētionē de aceto. Uñ iſtō
ſcdm videt̄ veꝝ. Primū d̄ iſto aceto Joā-

nes dicit q̈ illud accepit: qđ de vino myr/
rhato vl' felleo negat. Primū vinū qđ da
mnatis dabat a ṗncipio paſſiōis dabatur
vt videt: iſtud aūt acetū fuit chr̄o in fine
paſſiōis oblatū. Vñ eo accepto dixit: con
ſummatū eſt: ſm Ioā. Et cū guſtaſſet no
luit bibere) Marc⁹ dicit: q̈ nō accepit .ſ.
ad bibendu: accepit tñ ad guſtandū (poſt/
q̄ȝ aūt crucifixerūt eū) in medio duoꝝ la/
tronū: ꝛ dicentē: pater ignoſce illis (Diui
ſerūt veſtimēta ei⁹) .ſ. in q̄ttuoꝛ ꝑtes ſȝ q̄t
tuoꝛ milites qui eū crucifixerūt: vt dt Io.
(mittētes ſortē) ſuꝑ tunica icōſutili: vt dt
Ioā. qꝛ eā diuidere noluerūt (vt impleret
qđ dictū eſt ꝑ ꝓpham) .ſ. Dauid: Quis ſm
Hiero. hoc nō ſit de textu Matt. ſed Io.
(dicentē: Diuiſerūt ſibi veſtimenta mea)
alia .ſ. a tūnica incōſutili (ꝛ ſuꝑ veſtē meā)
.i. tunicā ṗdictā: (miſerūt ſortē) nolētes eā
ꝑ diuiſionē deſtruere (et ſedētes ſeruabāt
eū) ne aū mortē de cruce rapetur. (Et im/
poſuerūt ſuꝑ caput ei⁹ cauſam ipſi⁹) .i. cau
ſā mortis ſue (ſcriptā) Conſueuerāt em̄ ſic
iudei facere morte dānatis. Hec aūt fuit
cauſa (Hic ē ieſus) nazaren⁹: vt addit Io/
an. (rex iudeoꝝ) .i. qui ideo damnatus eſt:
quia cōtra ceſarꝫ volūtatē voluit ſibi vſur
pare regnū iudeoꝝ. Scripſit aūt hec pila
tus ſm aliq̄s deriſorie: quia non credebat
ita eſſe. Vel ad informandū aſpiciētes de
malicia iudeoꝝ: q̄ ſuū regē crucifixerunt.
Vñ ad eoꝝ inſtantiā noluit titulū muta/
re. Fuit autē iſte titul⁹ ſcriptus hebraice:
grece ꝛ latine ſm Lucā ꝛ Io. vt oēs lege/
re poſſent. Fuit autē ꝯtrouerſia inter pi/
latū ꝛ iudeos ꝑ eo q̈ illi nolebāt q̈ ſcribe/
retur rex iudeoꝝ. ſed qꝛ ſe dixit regē iude/
orū: ſed pilat⁹ nō adq̄euit eis: vt dt Ioā.
Sicut aūt dicit Magi. hiſto. in cruce dñi
q̄ttuoꝛ lig̃ dicūt fuiſſe .ſ. trūc⁹: lignū trāſ/
uerſū: ꝛ tabula cū clauilla infixa ſuꝑ caput
ieſu: ꝛ lignū defoſſū in terra cui īfixa erat
crux. Et forte vt dicit: oīa illa ligna erant
diuerſa: quia lignū crucis inuenit eſſe pal
me ꝛ cypreſſi: ꝛ vt quidā tradūt oliue ꝛ ce
dri. Dū autē crucifigeret dñs: ſicut dicit
Luc. orabat ꝑ crucifixoribꝫ: (tūc crucifixi
ſunt cū eo duo latrones: vnus a dextrꝫ: et
vnus a ſiniſtris) vt videret et ipe tanq̄ȝ la/
tro vel vicioſus iuſte dānat⁹. (Pretereū/
tes aūt blaſphemabāt eū) .ſ. vulgares (mo
uentes capita ſua ꝛ dicētes: vah) interie/
ctio eſt ſubſamnātis vl' irridētis (q̄ deſtru
it tēplū dei: ꝛ ī triduo illō reedificat: Sal
ua temetipꝫ. ſi fili⁹ di es: deſcēde de cruce
Silr et ṗncipes ſacerdotū illudētes cum
ſcribis ꝛ ſenioribꝫ dicebant: Alios ſaluos
fecit: ſeipm nō pōt ſaluū facere. Si rex iſrl
eſt: deſcēdat nūc de cruce ꝛ credim⁹ ei. Cō
fidit in deo: liberet eū nūc ſi vult. Dixit ei
qꝛ filius dei ſum. Idipm aūt et latrones
q̄ crucifixi erāt cū eo iproperabāt ei) Con
tra: qꝛ Lu. dicit q̈ vnus aliū increpabat.
Ad h̄ dicit dupliciṫ. Primo ſm Aug⁹. q̈
Mat. dt latrones id feciſſe: qꝛ vn⁹ eoꝝ fe
cit eo mō q̄ ſocietas dr facere qđ aliq̄s de
ſocietate facit. Scđo ſm Hiero. q̈ a ṗnci
pio ambo id faciebāt: ſed poſtmodū alter
viſis mirabilibꝫ q̄ fiebāt: penituit et ꝯfeſ/
ſus eſt regnū chr̄i: ꝛ ſtatim ei dñs paradi/
ſum ꝑmiſit. (A ſexta aūt hora) hac em̄ ho/
ra ſm Matt. ꝛ Lu. ꝛ Ioā. videt dñs cru
cifixus: ſed Marc. dicit: q̈ hora tertia.

Pro hoꝝ aūt intellectu ſciendum eſt q̈
dies artificialis duodeci habet horas ine
q̄les: ꝛ hora ſexta ꝯplet in meridie. Sȝ tñ
he hore ita ꝯputant vt due vel tres ſil' ꝑ
vna ponant: ſicut dicim⁹: ṗma: tertia: ſe/
xta: nona. Scđm ġ Aug. hora tertia fuit
crucifix⁹ linguis iudeoꝝ: qꝛ .ſ. ſupplicaue
rūt vt moreret: ex q̄ ſupplicatiōe ſecuta eſt
mors tandē multis adiūctis. Hora ꝟo ſe/
xta manibꝫ militū: ſed ſm rei ꝟitatē fuit
tp̄s mediū inter tertiā ꝛ ſextā horā: iō ab
vtroq̄ȝ extremo pōt denoiari. Vñ Io. dt:
q̄erat hora q̄ſi ſexta .ſ. qꝛ iā trāſierat tertia
et currebat mediū inter tertiā ꝛ ſextā. Et
reuera credo dñm crucifixū paulo añ .vj.
et .i. .vj. icepiſſe tenebras: vt dt mat. cū ſub/
iūgit (tenebre facte ſunt ſuꝑ vniuerſā ter
rā) .ſ. iudee ſm aliq̄s (vſq̄ȝ ad horā nonā)
Hiero. dt has tenebras fuiſſe: qꝛ ſol retra/
xit lumē ſuū: ſed loq̄t iꝑprie vt dicat ſol
lumē retraxiſſe: qꝛ hoībꝫ nō lucebat impe
ditus. Orig. aūt dicit hui⁹ cām fuiſſe dē/
ſiſſimas nubes. ſed Diony. ad Policar. dt
hui⁹ cām fuiſſe lunā: quā ipe vidit: vt dt
eclipſantē ſolē. Potuit aūt vtraq̄ȝ cā fuiſ/
ſe in iudea: vt .ſ. ſiml' eſſent nubes ꝛ eclipſ
Fuerūt aūt circa iſtā eclipſim multa mira/

cula q̄ elicit ſan. Tho. ex v̄bis Diony. iij.
q. xliiij. Primū q꞉ facta eſt in oppoſitione
luminariū cū nunq̄ naturalr̄ fiat niſi i cō/
iūctōe. Scōm q꞉ d̄ ſero luna fuit viſa i lo
co ſuo in oriēte oppoſita ſoli diametralr̄:
ita ꝙ miraculoſe mota eſt ad occidentē vt
ſolem eclipſaret: ꝛ poſt miraculoſe reſtitu
tum eſt ei deꝑditum: acſi nō retroceſſiſſet.
Tertiū q꞉ incepit obſcurare ſolem a parte
orientali: cū naturalr̄ fiat ecōtrario. Quar/
tū quia illa pars ſolis q̄ vltimo fuit obſcu
rata ꝓmo cepit lucere: cū naturalr̄ ecōrio fi
at. Quintū addit Chryſ. quia tribꝫ horis
durauit. ſ. a. vj. vſq꞉. ix. Et ſi q̄ratur quare
de hoc aſtrologi nō fecerūt mentionē. Di
citur ꝙ tūc nō aduerterūt: q꞉ nō ꝯſidera/
bant de eclipſi: ſed ex alia cauſa talē paſſio
nē crediderūt accidiſſe. Sed Dionyſius
exiſtens in egypto vbi raro ſunt nubes vi
dit illā. Quāuis etiā quidā hiſtoricus de
hoc videat̄ facere mentionē. Hec oia ex il
lo. Poſt ꝑdicta aūt vt colligit̄ ex Joan. ꝛ
alijs euāgeliſtiꝫ: chr̄s Joāni cōmendauit
virginē. Deinde dixit: Sitio: vt videt̄ (et
circa horā. ix. clamauit ieſus voce magna
dicēs: heli: heli: lāma azabthani: Hoc ē:
Deus meus de⁹ m⁹ vt q̄d dereliq̄ſti me)
Sicut āt dicit Glo. nō dereliq̄t deus chri
ſtum quaſi diuinitas fuerit ab humanita
te ſeparata: ſed quia eum nō defendit ab ad/
uerſarijs videbat̄ q̄dammodo eum dere/
liquiſſe Eſt tn̄ notanduꝫ ꝙ ſicut orauit
Tranſeat a me calix iſte: ad exꝓmendum
ſenſualitatꝭ motū: ita eodē modo hic ex/
preſſit hanc vocē. ſ. ad oſ̄tendendū ſuuꝫ ma/
gnum dolorē in ſenſu: ꝛ ꝯſeq̄nter verā hu
manitatē. (Quidā aūt illic ſtātes ꝛ audiē
tes dicebāt Heliam vocat iſte) iſti fuerūt
rhomani: vt dicit magi. hiſto. ꝛ Hiero. q̄
nō itelligētes hebraicū: cū domin⁹ dixit:
heli: crediderunt ꝙ vocaret Heliam. (Et
ꝯtinuo currēs vnus ex eis acceptā ſpongi
am impleuit aceto: ꝛ impoſuit arundini ꝛ
dabat ei bibere) Sed quare hoc fecit: Di/
co ꝙ hoc fuit: quia vt dicit Joānes: chri/
ſtus dixerat: Sitio. Sed ſi iſte erat vnus
ex rhomanis quō intellexit hoc: Ad hoc
dico ꝙ ibi ante crucē erat mater chri ꝛ mlt̄
ti alij: quia vt dicit Joan. imediate an̄ ꝑ/
dictū verbū chr̄s matrē Joāni cōmenda
uerat. Ideo iſti expoſuerūt ei. (Ceteri v̄o
dicebāt: Sine videam⁹ an veniat helias
liberās eū) Iſti deriſorie loq̄bant̄. Vl' for
te iā incipiebāt interi⁹ tangi ex inſpectiōe
tenebrarū: ꝛ ex magno clamore quē exiſtēſ
in extremis emittebat q̄ erat inſolit⁹ (Je/
ſus aūt iterū clamans voce magna emiſit
ſpiritū) ꝛ in hoc clamore videt̄ dixiſſe ſm
Lucā: In manus tuas dn̄e ꝛc̄. ſm Joā.
Cōſummatū eſt: ꝛ vtrūq꞉ ſine dubio di/
xit: ſed ꝑus vt credo Conſummatū eſt.
Deinde vltimate cū traditurus eſſet ſpm̄
cōmendauit illū patri di. In manus tuas
ꝛc̄. Ex his p꞉ ꝙ dn̄s in cruce ſepties eſt
locutus. Primo ad patrē ꝓ crucifixoribꝫ
orans. Secūdo ad latronē ꝓmittendo pa
radiſum. Tertio iterū ad patrē clamās ſe
derelictum. Quarto ad matrē ꝛ diſcipulū
Quinto dicēs Sitio. Sexto dicēs: Con
ſummatū eſt. Septimo dicēs In manus
tuas ꝛc̄. (ꝛ ecce velum templi) quod erat
duplex: vt patꝫ Exod. xxvj. vnū. ſ. quod
pendebat ante faciē tēpli. Aliud qd̄ pēde
bat ante ſctāſanctorū: ſiue intelligat̄ d̄ hoc
ſiue de illo (ſciſſum eſt in duas partes a ſū
mo vſq꞉ deorſum) ꝛ ſciſſio eius ſignifica/
uit ꝙ ꝑ myſteriū chri ꝯplete ꝛ ꝯſummate
erāt figure: ꝛ conſeq̄nter que in veteri te/
ſtamento latebant ſub velo figurarū erant
publicāda (Et terra mota eſt: ꝛ petre ſciſ/
ſe ſunt: ꝛ monumēta aꝑta ſūt: ꝛ mlt̄a cor/
pora ſctōꝝ q̄ dormiuerāt ſurrexerūt) Et ſi
quidā ſurrexerūt tūc q̄n monumēta ſunt
aꝑta. i. ante reſurrectōeꝫ chri: iterū mortui
ſunt: quia chr̄s eſt ꝓmogenitus mortuorū.
Vide de hoc in die paſce (et exeūtes d̄ mo
numētis) hic fiat punctus ſi reſurrexerūt
ante chrm̄ ꝛ ꝯſequenter iterū ſunt mortui
qd̄ rōnabilius videt̄ (poſt reſurrectiōem
eius venerūt in ſanctā ciuitatē) id eſt hie/
ruſalē (et apparuerūt multis. Centurio āt
ꝛ q̄ cū eo erāt cuſtodiētes ieſum: viſo ter/
remotu ꝛ his q̄ fiebant: timuerūt valō di
cētes: Vere filius dei erat iſte) Sed no/
ta ꝙ Centurio maxime motus eſt ex cla/
more chriſti in morte. quia impoſſibile eſt
hoiem ita fortē vt clamare poſſit: ſtati ex/
pirare ꝑ vulnus ꝑus illatū. Et hoc innu/
it Mar. vi. Vidēs ꝙ ſic clamās expiraſ/
ſet dixit: vere ꝛc̄. Vide de h̄ ſ. Tho. ſi vis:

in ꝑncipio ꝑmi q̈dlib. (Erāt aūt ibi mulie
res mlte alōge) Cōtra: qꝛ dicit Jo. ꝙ ſta
bāt iuxta crucē. Ad hᷓ dr̄ dupliciṫ Primo
ꝙ ſtabāt alōge reſpectu militū: ſed tn̄ ita
ꝓpe erāt vt audirēt loq̄ntē: vt dr̄ Jo. Se-
cūdo ꝙ a ꝑncipio qn̄ fuit tumultꝰ ſtabāt
alonge: ⁊ poſtea ſtabāt ꝓpe (q̄ ſecute erant
ieſum a galilea: miniſtrātes ei. Inter q̄s
erat maria mag. ⁊ maria iacobi: ⁊ ioſeph
mater: ⁊ mater filioꝝ Zebedei. Cū ſero āt
factū eſſꝫ venit quidā hō diues ab arima-
thia). i. de arimathia ciuitate q̄ olim dice-
baṫ ramata (noīe Joſeph q̄ ⁊ ipē diſcipu-
lus erat ieſu. Hic cū eſſet nobilis ⁊ decu-
rio) vt dicit Mar. id ē habēs ſub ſe. x. mi-
lites. vel decurio. i. de curia ſiue curialis:
(acceſſit ad pilatū) audacter. vt dr̄ Mar.
quia morte chr̄i erat factus animoſioꝛ: (et
petijt corpus Jeſu: Tūc pilatꝰ iuſſit red-
di corpus) Tū quia Joſeph erat nobilis.
Tū quia ſciebat chr̄m iniuſte crucifixum
(et accepto corꝑe ioſeph inuoluit illud in
ſyndone munda). i. in panno lineo. Vn̄ et
ſtatutū eſt ꝙ ſoluꝫ in tali panno ꝯſecratio
fiat euchariſtie: ⁊ non in ſerico vel alio: eo
ꝙ in tali fuit chr̄i corpꝰ inuolutū in ſepul
cro (⁊ poſuit illō in monumēto ſuo) ⁊ cōſe-
q̄nter magnifico (nouo) ꝓpter reuerentiaꝫ
dn̄i: ⁊ ne dicerēt iudei: ſi fuiſſet ibi ꝑus ali
q̄s ſepultus: ꝙ ille ſurrexiſſet ⁊ nō chr̄us.
(qō exciderat in petra) Erat āt vt dr̄ Be
da factū tanq̄ꝫ quedā parua camerula: et
intus erat locus ad reponendū corpꝰ. (et
aduoluit ſaxū magnū ad oſtiū monumēti
⁊ abijt. Erāt autē ibi maria magdalene: ⁊
altera maria ſedentes ꝯtra ſepulcrū) ō iſtꝫ
diceṫ in ſabbato ſcō (Altera autē die q̄ eſt
poſt paraſceuen) Eſt aūt paraſceues feria
ſexta que dicebaṫ paraſceues. i. ꝑparatio:
quia. ſ. in ea ꝑparabanṫ cibaria ꝓ ſabbato.
(ꝯuenerunt ꝑncipes ſacerdotū ⁊ phariſei
ad pilatū dicētes. Dn̄e recordati ſumꝰ qꝛ
ſeductoꝛ ille dixit adhuc viuēs: poſt tres
dies reſurgaꝫ: Jube ergo cuſtodiri ſepul-
crum vſq̄ꝫ in diē tertiū: ne forte veniāt di-
ſcipuli eius ⁊ furenṫ eum: ⁊ dicant plebi:
ſurrexit a mortuis: Et erit nouiſſimus er
roꝛ peioꝛ ꝑoꝛe. Ait illis Pilatus: Habetꝫ
cuſtodiā) id eſt habeatis ſiue accipiatꝫ mi-
lites meos q̄ cuſtodiant (⁊ cuſtodite ſicut
ſcitis) quia non eritis deo cautioꝛes (Illi
aūt abeuntes munierūt ſepulcrū) militibꝫ
armatis (ſignātes lapidem) id ē ſigillātes
vt videret ſi aliq̄ modo moueretur (cum cu-
ſtodibꝫ) nō quidē ſignatis ſed ad ſignū de-
putatis. Hec aūt q̄ ad hiſtoriā ⁊ litteralē
ſenſum dicta ſunt breuiter: quia ſi me dif-
fundere voluiſſem de hoc ſolo opoꝛtuiſſet
libꝝ conficere

Paſſio dn̄i noſtri ieſu chriſti ſcdꝫ Marcū.

Erat paſcha et azyma
poſt biduū. et quere-
bant ſummi ſacerdo-
tes ⁊ ſcribe quō ieſum
dolo tenerēt ⁊ occiderēt. Dice-
bant aūt: Nō in die feſto: ne foꝛ
te tumultus ⁊c.

e Erat autē paſca et
azyma poſt biduū ⁊c. (Ado
leſcēs aūt quidā ⁊c.) Iſte ſꝫ
aliq̄s fuit Jacobꝰ frater dn̄i: ſꝫ alios Jo-
annes euāgeliſta: ſm alios aūt adoleſcēs
de domo in q̄ comederāt agnū (Abba pa-
ter) Abba idē eſt qō pater: ⁊ ſm aliq̄s eſt
hebꝛaicū: ſꝫ alios chaldaicū. (Anathema
tizare). i. iurare ꝑ execrationē (decurio). i.
vnus de curialibꝫ. Decuriones ēm dicun
tur qui ſunt de curia. vl' decurio diciṫ qui
ſub ſe. x. milites hꝫ: ſicut cēturio q̄ habꝫ cē
tum. (et audacter ⁊c.) Priꝰ ēm erat diſci-
pulus chr̄i ſed occultus. Vel ex exēplo moꝛ
tis chr̄i factꝰ eſt animoſioꝛ. Cetera patēt
ex dictis in paſſiōe ſm Matth.

Paſſio dn̄i noſtri Jeſu chriſti ſcdm Lucā.

Appropinq̄bat dies fe
a ſtus azymoꝝ q̄ dr̄ pa-
ſca: ⁊ q̄rebāt ꝑncipes
ſacerdotū ⁊ ſcribe: quō ieſum i-
terficerent ⁊c.

Appropinquabat
a dies feſtꝰ azymoꝝ q̄ dr̄ paſca
⁊c. (Intrauit ſathanas in iu

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN